Cselekvési Terv

TOP-5.3.1-16-KO1-2017-00003 azonosító számú,
„A helyi identitás és kohézió erősítése
Oroszlányban” című projekthez

Újváros

2019.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalomjegyzék

I. Helyzetelemzés ... 3
I.1. Oroszlány bemutatása ... 4
I.1.1. Oroszlány város földrajzi elhelyezkedése ... 4
I.1.2. A város története ... 4
I.1.3 A település demográfiai helyzete ... 6
I.1.4 Oroszlány sokszínűsége, értékei ... 12
I.1.5 Oroszlány Járási központ ... 12
I.2. Újváros bemutatása ... 13
I.2.1. Újváros általános bemutatása ... 13
I.2.2. Az Újváros népességének összetétele ... 14
I.2.3. Az Újváros beépítettsége, infrastruktúrája ... 14
II. Célcsoport ... 15
II.1. Célterületen feltárt probléma bemutatása ... 16
II.1.1. Közösségi interjúk ... 16
II.1.2. Közösségi beszélgetések ... 17
II.1.3. Közösségi felmérés ... 18
III. Tervezett beavatkozások által a célok bemutatása ... 33
VI. Célkitűzések elérésébe bevonandó közösségek, feladatkörök ... 35
V. Tervezett beavatkozások, ... 36
VI. Újváros Cselekvési terve a 2019-2022 közötti időszakra ... 36
VII. Újvárosi rendezvénynaptár a TOP-5.3.1.-16 program támogatásával ... 43

I. Helyzetelemzés

A Kormány a Partnerségi Megállapodásban célul tűzte ki a helyi közösségek fejlesztését, mely elsősorban települések, településrészek, térségek közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését, a közösségi szerepvállalás erősödését jelenti.

Ezen célkitűzés a társadalmi felzárkózási politikának is fontos eszköze, mert a közösségi munka hatására az érintett emberek is együttműködnek a feltárt problémák megoldásában. A célok megvalósulásának eredményeként fejlődik a közösség tagjainak egymás iránti felelősségtudata, a helyi civil társadalom megerősödése segíti a helyi közösségi konfliktusok megoldását és az önálló cselekvési képességek erősítését, erősödik a civil aktivitás, kialakulnak, illetve megerősödnek a szükséges kompetenciák, az önkéntesség, a helyi identitás, valamint a településhez, településrészekhez, térséghez való kötődés.

A beavatkozás következtében a meglévő (humán) erőforrások felszínre kerülnek, az együttműködések következtében ezen erőforrások aktivizálódnak és minőségi változást hoznak a település, települési közösségek életében. Fenti célok megvalósítását irányozza elő a Területi Operatív Program részeként kiírt TOP-5.3.1-16 kódszámú, „A helyi identitás és kohézió erősítése” című pályázati felhívás, melyre Oroszlány sikeres pályázatot nyújtott be.

Oroszlány Város a pályázatot konzorciumi formában valósítja meg. Ennek keretében együttműködik:

- a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzattal,
- az oroszlányi Létesítményüzemeltető Nonprofit Kft.-vel, valamint
- az Oroszlányi Közösségi Színtér és Könyvtár intézményével.

A közösségfejlesztési folyamat egy egyértelműen körülhatárolható földrajzi területre ún. célterületre vonatkozik, mely célterület lehet településrészt/részeket felölelő, vagy település(ek)re kiterjedő. A célterületek lélekszámának el kell érnie legalább az 500 főt és nem haladhatja meg a 15 ezer főt, továbbá ha a célterület több települést érint, akkor azoknak egymással határosnak kell lenniük, vagy egy közös önkormányzati hivatalhoz szükséges tartozniuk. Fentiek alapján projektünk három célterületen valósul meg:

- Ófalu (a korábbi szlovák telepesek által lakott településrész)
- Óváros, (a bányászat felvirágozásának köszönhetően ezen a részen kezdődött meg az új városrész kialakítása az újonnan érkező – a bányászathoz és energetikai iparhoz köthető – lakosok számára), illetve
- Újváros (a bányászat későbbi felfutása miatt itt épült lakótelepek, illetve kertesházas övezeteket magában foglaló városrész).

Jelen cselekvési terv az **Újvárosi** célterületre vonatkozik, mely tartalmazza a városrész lakóinak célkitűzéseit, a megvalósítás során tervezett beavatkozásokat a célok eléréséhez.

I.1. Oroszlány bemutatása

I.1.1. Oroszlány város földrajzi elhelyezkedése

Oroszlány a Vértes észak-nyugati lábánál igen szép táji környezetben található, területének egynegyede a Vértesi Tájvédelmi Körzet része. A Tatabányától 15 km-re fekvő Oroszlány város a Dunántúl északkeleti részén, a Közép-dunántúli Régió belső, megközelítőleg középső területén helyezkedik el. Komárom-Esztergom megyén belül, annak délkeleti határán, jellegzetes dombsági és középhegységi térszínek találkozásánál, a Vértes-hegység közvetlen nyugati előterében fekszik. A település a megyén belül egy belső, városi rangú település „hiányos" terület délkeleti lezárásában található. A környező városok inkább északi, északnyugati karéjban (Tatabánya, Tata) és kissé távolabb egy nyugati félgyűrűben helyezkednek el (Kisbér, Bábolna, Ács, Komárom). Déli irányba Mór városa jelent hasonló méretű és funkciójú térszerkezeti alközpontot, mely településsel a megyehatáron átnyúló élénk kapcsolatok és Székesfehérvár, mint régiós központ felé meghatározó közlekedési folyosó köti össze.

A városnak jó a megközelíthetősége, a Budapest, Balaton és Bécs közötti háromszögben Budapesttől 75 km-re helyezkedik el. A település megközelítését jelentősen megkönnyíti a településhez közel eső M1-es autópálya, melytől mindössze jó negyedóránnyira van. Budapestre is csupán egy órányi az út. A vasúti közlekedés megfelel a kor követelményeinek. Közvetlen járattal érhető el Budapest, hétköznapokon óránként. Győr-Sopron irányába tatabányai átszállással van lehetőség vonattal eljutni a városból. A várost közvetlen buszjáratok kötik össze Budapesttel, a megyeszékhely Tatabányával, a regionális központ Székesfehérvárral.[1]

I.1.2. A város története

Oroszlány környékén, a Vértesalján már az őskorban is éltek emberek. A város környéke az Árpád-kortól lakott. Első említése 1383-ból való, ekkor Oroszlankew (Oroszlánkő) néven tűnik fel, majd a 15. században Possesio Oroszlankew néven említik egy oklevélben, a Csák nemzetség birtokaként. A török hódoltság idején elnéptelenedett a település. A törökök az 1543-as hadjárat során felgyújtották a környékbeli Tata, Gesztes és Vitány várát is, valószínűleg Oroszlánkő is erre a sorsra jutott. A 16. század második felében, ill. a 17. században a vár és vidéke teljesen lakatlan, nevét „Pusztaoroszlánkő"-ként jelenítik meg a korból maradt dokumentumok. A törökök kiűzését követően a terület akkori birtokosai, az Eszterházyak Pozsony, Nyitra és Trencsén vármegyékből származó szlovákokat telepítettek be a vidékre. A Rákóczi-szabadságharc bukása után a fejedelemhez hű Eszterházy Antal

[1] Forrás: Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

követte urát a száműzetésbe, így birtokai a császárhű Eszterházy Józsefre szálltak. A Rákóczi szabadságharc idején még csak 20 család lakott a településen, az 1820-as évekre már 598 fő.

Oroszlány a szénnek köszönheti fejlődését és várossá válását. Az 1920-as években kezdődött a környék meglehetősen gazdag szénvagyonának feltárása. A 30-as évek második felében megindult a széntermelés Oroszlány közelében, ezzel egyidejűleg a fellendülés is. A bányászat - és a ráépülő energetikai ipar - alapvetően meghatározta a város életét, munkalehetőséget adva az idetelepülőknek. A település 1954-ben városi rangot kapott, és az ország egyik legfőbb szénbányászati térségévé vált. Lakosságának száma elérte a 21.000 főt. A széntermelés 1965-ben érte el maximumát, 3.5 millió tonna szén (egy év alatt) felszínre juttatásával. Az oroszlányi hőerőmű a helyi szénre alapozva 1961-ben kezdte meg a villamosenergia termelést 4 x 50 MW teljesítménnyel, mely 1978 óta a város távhő ellátását is biztosította. A városkörnyéki kisebb bányák kimerülése után új lendületet adott a bányászatnak az 1970-es években beinduló eocén program. Ennek keretében létesült a Márkushegyi Bányaüzem, melynek éves termelése kb. 1-1.5 millió tonna szén volt. Az utolsó oroszlányi bánya, és egyben az ország utolsó mélyművelésű bányája 2014. december 31-én zárt be. Az erőmű az ezt követő időszakban a felhalmozott szén, vásárolt szén, biomassza, és SRF (válogatott, minősített hulladék) együttégetésével működött 2015. december 31-ig, amikor végleg bezárták. A távhő ellátást azóta egy új építésű gázmotoros erőmű biztosítja.

Oroszlány gazdaságában az ipar és a szolgáltatások a meghatározók, a mezőgazdaság súlya csekély. A gazdasági változás Oroszlány lakosságának foglakozási struktúráját alapvetően átalakította. 1930-ban még a lakosság 77 százaléka a mezőgazdaságból élt. A szénbányászat első évében, 1938-ban csak hatvan oroszlányi ember dolgozott a bányában. 1960-ra a bányászok aránya 74 százalékra nőtt, a mezőgazdaságban dolgozóké 3 százalékra csökkent.

A rendszerváltás komoly kihívások elé állította Oroszlányt. Az 1990-es évekig meghatározó szénbányászat, és az ebből történő villamosenergia-termelés miatt a város gazdasági szerkezete túlzottan egyoldalú, sérülékeny volt. Az 1990-es évektől beindult ipari szerkezetváltásnak köszönhetően mind nagyobb jelentősége lett az ipari parknak. Oroszlány Város Önkormányzata 1997-ben szerezte meg a hivatalos „Ipari Park” címet, amelynek utolsó, jelentős bővítésére 2016-ban került sor, amellyel a park területe 74,2 hektárról 121,9 hektárra növekedett, továbbá a város elnyerte a „Tudományos és Technológiai Park” címet, amellyel a park neve „Oroszlányi Tudományos és Technológiai Parkra” változott. Jelenleg 24 cég található itt, a foglalkoztatottak száma pedig meghaladja a 4500 főt. Folyamatos bővítéseik és fejlesztéseik hatására mára munkaerőhiány van a térségben, és a városban - mint egykor a bánya fejlődésének idején - megjelentek a vendégmunkások. Jelentősebb cégek a BorgWarner, a Wescast (autóipar), és a GE (víztisztítás). A zöldmezős beruházások után megindultak az egykori ipari területeken megvalósuló barnamezős beruházások is. Az ipari parkban működő vállalkozásokon kívül az MVM Zrt. meghatározó a városban.

A vállalkozások kétharmada a szolgáltatási ágazatban működik, Oroszlány kereskedelmi-szolgáltatási ellátottsága azonban korántsem teljes körű. Ennek egyik oka Tatabánya és Tata

közelsége, másrészt viszont Oroszlány épületállománya csak igen korlátozottan alkalmas kiskereskedelmi egységek, műhelyek, szolgáltatások fogadására: sem a hagyományos falusias, sem a családi házas, sem a panelos lakótelepi épületek nem ideálisak üzletek számára. A központban koncentrálódó üzletek számára a lakóházakkal együtt önálló üzletházak épültek; az ellátatlan városrészek számára (a városszéli Kereskedelmi-szolgáltató terület áruházain kívül) is ez a járható út.

A jó megközelíthetőség, a Budapest- Bécs autópálya és vasútvonal közelsége jó lehetőséget teremt a turisztikai adottságok kihasználásához. Oroszlány legnagyobb látnivalója, egyben legjelentősebb műemléke a 2015-ben restaurált Majki Kamalduli műemlékegyüttes. A városban szlovák tájház, a Bányászati Múzeum, az Ófalu evangélikus temploma, a modern katolikus templom kínálnak látnivalót.

A Vértes településeire általánosságban etnikai sokszínűség jellemző, Oroszlány még ma is őrzi szlovák eredetét. Az oroszlányi bányászok életformájára a környékbeli német nemzetiségűek, az ország különböző tájairól ideköltözők is hatással voltak, épp úgy, mint az Erdélyből áttelepült, majd Brennbergbányáról idetelepített bányászok. Az országon belüli migrációs folyamatok következtében a település nemzetiségi és etnikai összetétele későbbiekben is változott, a városban telepedett le a magyarországi cigányság egy része.

A 2001-es népszámlálási adatok alapján, a lakosságon (2001-ben 20 747 fő) belül 1 058 fő, 5% tartozott valamelyik kisebbséghez. Három jelentősebb számú kisebbség él a településen, legnagyobb az arányuk a cigány nemzetiségűeknek, mely mintegy 2% (415 fő), ezt követi a német 1,5% (311 fő), valamint szlovák 1% (208 fő) kisebbség.

A 2011-es népszámlálási adatok alapján, a lakosságon (2011-ben 19 611 fő) belül 1 079 fő, 5,5% tartozott valamelyik kisebbséghez. A legjelentősebb kisebbségek ugyanazon nemzetiséghez tartoznak, mint 2001-ben, de arányukban változás figyelhető meg. A cigány kisebbség aránya mintegy 2,5%-ra (490 fő), a német nemzetiségűek aránya 1,6%-ra emelkedett (314 fő), a szlovákok aránya némileg csökkent, 0,9%-ra (176 fő). A nemzetiségek vonatkozásában 2021-ben a népszámlálás adatainak feldolgozását követően rendelkezünk friss adatokkal, melyek a HEP aktuális felülvizsgálatakor beépítésre kerülnek a dokumentumba.

I.1.3 A település demográfiai helyzete

A népességcsökkenés az elmúlt időszakban Oroszlány városra is jellemző volt. 2013 és 2018 között 449 fővel csökkent a város lakónépessége. A legkisebb népességfogyás 2016-ban látható (28 fő), legnagyobb csökkenést 2018-ban mutatnak az adatok, ebben az évben 137 fővel volt kevesebb a népességszám. Látható, hogy a természetes szaporodás mutatója már hosszú ideje negatív, ami azt jelenti, hogy az élveszülések száma alacsonyabb az elhalálozásokénál, a vándorlási egyenleg a kedvező tendencia ellenére is folyamatosan negatív tartományban van. A népességcsökkenés és az elöregedés által jelentett kihívásokra szükséges felkészülni a városban.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén[2]

Év	Fő)	Változás
2013	19272	bázis év
2014	19148	99,4%
2015	19057	99,5%
2016	19029	99,9%
2017	18960	99,6%
2018	18823	99,3%

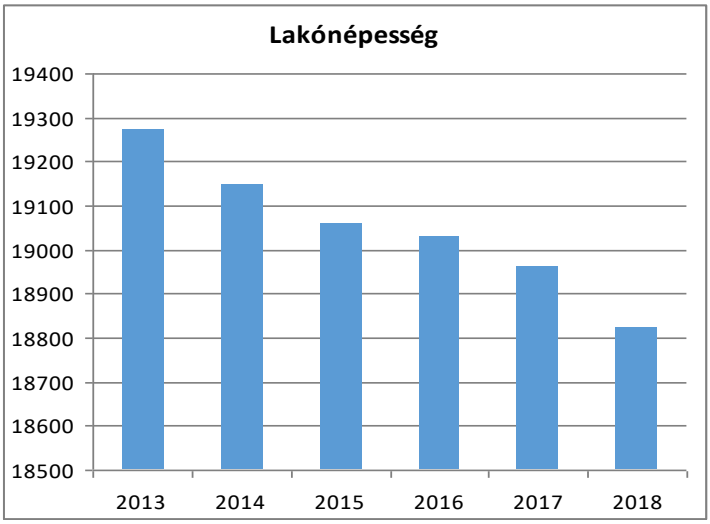

Az állandó lakónépesség demográfiai jellegzetességei összecsengenek az országos népesedési adatokkal. A nemi arány eltolódása az öregedő társadalmak egyik jellemzője. A népességen belül a 0-60 életév között minden korosztályban a férfiak vannak többségben. A nemek aránya a 60. életévben változik. A nemi arányok legnagyobb eltolódását a 65 év feletti férfiak és nők összehasonlításában tapasztalhatjuk: a 65 év feletti férfiak a lakónépesség 6,65%-át teszik ki, míg a nők ugyanebben a korcsoportban 10,91%-os arányban vannak jelen.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)[3]

Korcsoport	Fő	Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)

[2] Forrás: TeIR, KSH-TSTAR
[3] Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	9 192	9 631	**18 823**	**48,83%**	**51,17%**
0-2 évesek	183	171	354		
0-14 éves	1359	1 279	2 638	7,22%	6,79%
15-17 éves	266	258	524	1,41%	1,37%
18-59 éves	5 714	5 383	11 097	30,36%	28,60%
60-64 éves	602	658	1 260	3,20%	3,50%
65 év feletti	1 251	2053	3 304	6,65%	10,91%

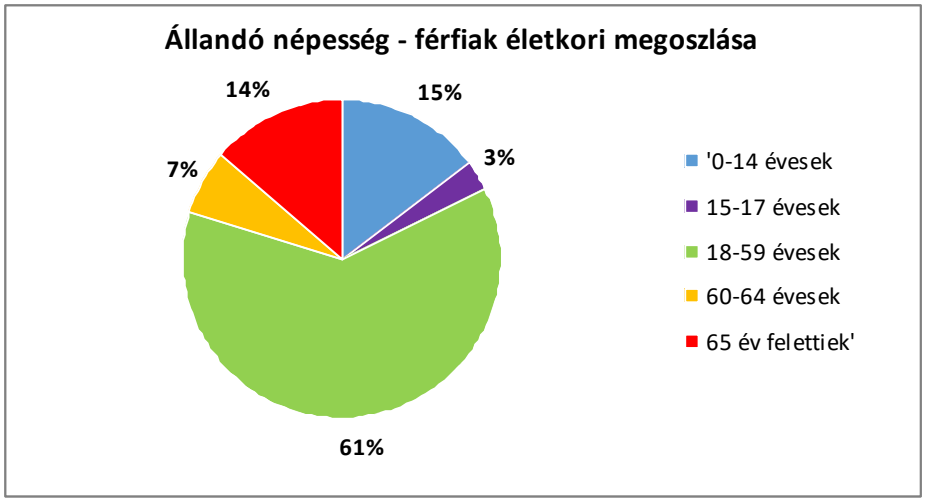

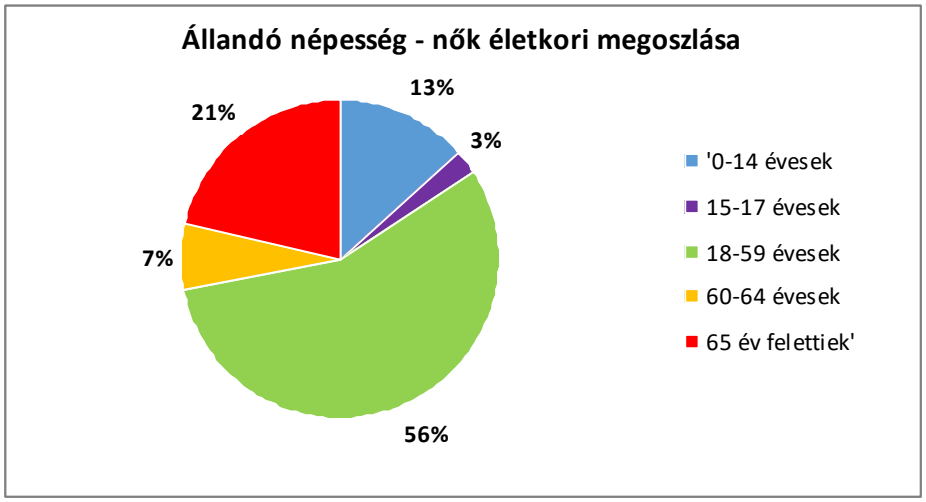

Az öregedő társadalmi folyamatokra utaló másik adat a gyermekek és fiatalkorúak alacsony reprezentáltsága. A 2001 és 2011 évi népszámlálás adatai 115 fős csökkenést mutatnak a 15-17 éves korosztály körében. A 2018 évi adatok alapján összesen 524 fő tartozik e korcsoportokba. Hét év elteltével, 168 fővel csökkent a 15-17 éves fiatalok száma.

3. **számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma**[4]

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	262	220	**-42**
16 éves gyermekek száma	276	230	**-46**
17 éves gyermekek száma	269	242	**-27**
Összesen	**807**	**692**	**-115**

A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősek (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja. A vizsgált intervallumban folyamatos növekedést tapasztalhatunk a 65 éven felüliek számában, arányában a lakónépességen belül. Hat év alatt 191 fővel nőtt az időskorúak száma. Az öregedési index másik eleme a gyermekkorú népesség aránya a lakónépességen belül. Ingadozó képet mutatnak az adatok. 2014 és 2017 években csökkent a gyermekkorúak száma, összességében azonban 37 fős növekedést láthatunk. Az öregedési index az adatok alapján 5,57%-os emelkedést mutat. A Közép-Dunántúli adatoknál 5%-kal jobbak a település adatai.

4. számú táblázat - Öregedési index[5]

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2013	3113	2601	119,68%
2014	3151	2593	121,52%
2015	3183	2605	122,19%
2016	3221	2658	121,18%
2017	3264	2634	123,92%
2018	3304	2638	125,25%

[4] Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok
[5] Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

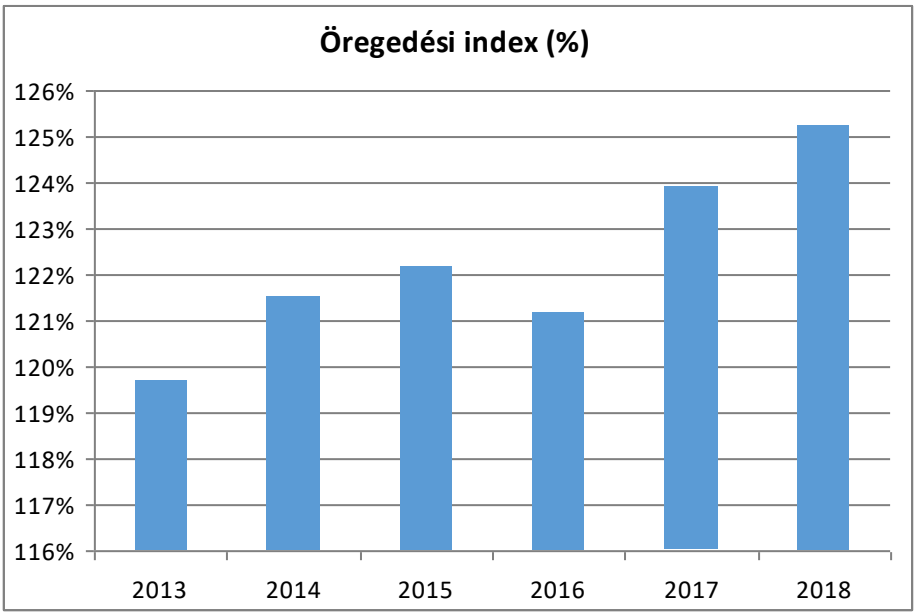

Az öregedő társadalmi mutatók számítása nem csupán a növekvő idős-arányra és a fiatalkorú népesség arányára támaszkodik, de figyelembe veszi az adott területen tapasztalható elvándorlási egyenleget is. A vándorlási egyenleg az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete, ezer lakosra vetítve.

A rendelkezésre álló adatok alapján 2015-től pozitív tendencia látható a városban letelepedők és az elköltözők egyenlegének tekintetében. 2016-ban -37 főt mutat a vándorlási egyenleg. Sajnálatos, hogy a 2017-2018 évek vonatkozásában nem áll rendelkezésre adat.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások[6]

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	298	386	-88	-4,5
2013	283	386	-103	-5,3
2014	325	438	-113	-5,9
2015	312	392	-80	-4,2
2016	449	486	-37	-1,94
2017	na	na	na	na

[6] Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

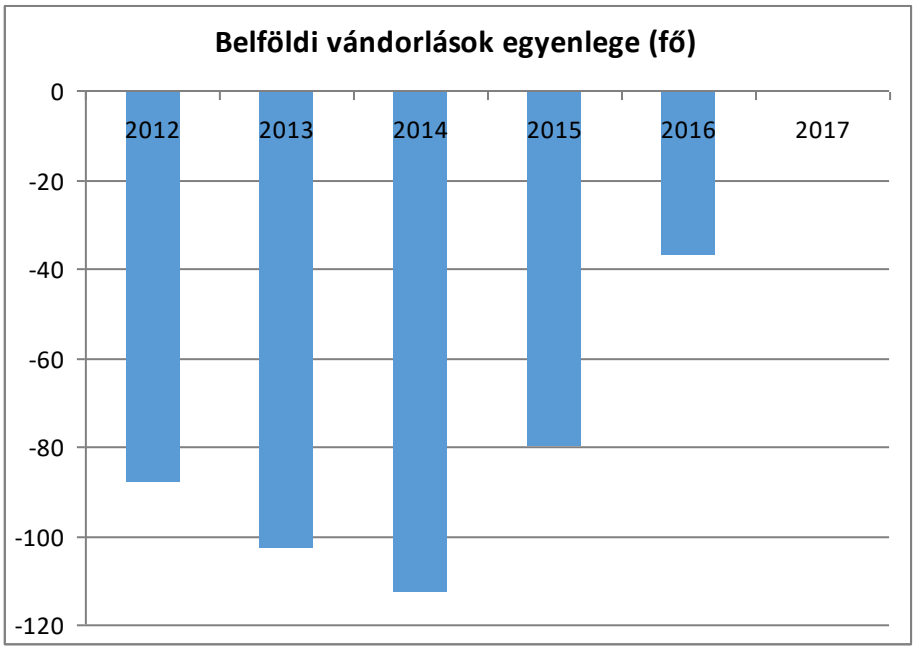

A 2013 és 2018 közötti időszakban látható az élve születések, halálozások száma, valamint az ezek egyenlegéből számolt természetes szaporodási mutató. Az élveszületések száma 2016-ig emelkedett, 2017-ben jelentősen, 33 fővel csökkent. 2018-ban érte el a mutató a 2013 évi születésszámot. A halálozások száma változó értékeket mutat, 2018-ban haltak meg legtöbben az időszakban. A természetes szaporodás adatait tekintve a legjobb értékek 2014-ben tapasztalhatók, 2018-ban az időszak legrosszabb adatait láthatjuk.

A település társadalmi mutatói szempontjából a bemutatott értékekhez az a probléma kapcsolódik, hogy a születésszám egyik vizsgált évben sem érte el vagy haladta meg a halálozások számát.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás[7]

Év	**Élve születések száma (fő)**	**Halálozások száma** (fő)	**Természetes szaporodás (fő)**
2013	180	259	-79
2014	200	226	-26
2015	201	265	-64
2016	204	257	-53
2017	171	224	-53
2018	183	271	-88

[7] Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

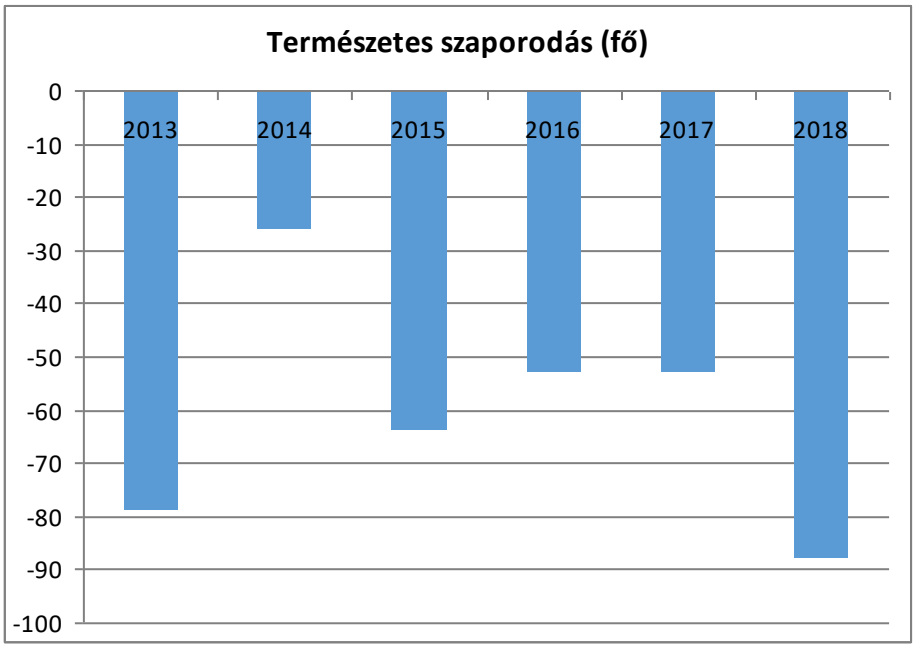

I.1.4 Oroszlány sokszínűsége, értékei

Oroszlány lakossága befogadó, egymással szemben egyre toleránsabb közösséggé vált története során. Az itt élők befogadó szellemiségükkel, kitartó munkájukkal megteremtették egy emberi, élhető, szellemi - kulturális hagyományokkal és élettel rendelkező, a gazdasági jólét potenciálját magában hordozó városi élet lehetőségét.

Az oroszlányi identitás jó része köthető a település múltjához: a szlovák lakosság betelepítése a török hódoltságot követő időkben történt; a település életét a szénbányászat felfutása (1940-től) és megszűnése (az 1980-as évektől napjainkig) egyaránt döntően befolyásolta. Az oroszlányi bányászok életformájára a környékbeli német nemzetiségűek, az ország különböző tájairól ideköltözők is hatással voltak, épp úgy, mint az Erdélyből áttelepült, majd Brennbergbányáról idetelepített bányászok.

Az országon belüli migrációs folyamatok következtében a település nemzetiségi és etnikai összetétele későbbiekben is változott, a városban telepedett le a magyarországi cigányság egy része. A nemzetiségekkel kapcsolatban megállapítható, hogy mára teljesen asszimilálódtak, csak hagyományőrző, kulturális tevékenységeikkel jelzik eredeti származásukat, identitásukat (sváb, szlovák).

I.1.5 Oroszlány Járási központ

Oroszlány városa Komárom-Esztergom Megyei Dél-keleti részén található, Fejér megyével határos járásszékhely település. Az Oroszlányi Járáshoz 6 település tartozik. Oroszlány városa mellett a környező falvak tartoznak a járásba, melyek Bokod, Dad, Kecskéd, Kömlőd és Szákszend. A KSH helyiségnévtára szerint a falvakban 7.545 fő lakik, míg Oroszlány városában

a népességnyilvántartó adatbázis szerint 19.029 fő él, így a járás lakosságszáma 26.574 fő. Oroszlányi Járás területe 19.939 ha, Oroszlány város területe 7.586 ha, a település jelentős kiterjedésű külterülettel rendelkezik.

I.2. Újváros bemutatása

I.2.1. Újváros általános bemutatása

Ez terület az Ófaluba, valamint Óvárosba nem tartozó részét foglalja magában Az ITS szerint: Újváros, Kecskédi lakótelep (kertvárosias övezet), Borbálai lakótelep (kertvárosias övezet), Iparterület, Külterület, Majk, Majki remeteség és Bányászati Múzeum területe, Német, Nyíres dűlő, Erőműi-tópart.

Ezek a területek a tömbházas és kertvárosias részeket is tartalmaznak, valamint a külterületi kapcsolódásaik okán a település külterületi városrészét is magukba foglalják, az körbeöleli a területet.

A településközponti területek a Rákóczi Ferenc út, mint településközponti fő utca mentén, ahhoz kapcsolódva helyezkednek el. A Rákóczi Ferenc út mindhárom városrészt érinti, illetve határolja, emiatt is jó választóvonal a közösségek között. A Városi Közösség területén található a legtöbb alapfokú oktatási intézmény, a vasútállomás és a város közlekedési tengelye illetve gazdasági központja.

A terület városias és kertvárosias részei is vegyes állapotúak. A nagy területi lefedettség miatt eltérő összetételű és infrastruktúrájú területekből áll össze a közösség, ugyanakkor a városi adottságokat jól reprezentálja.

A kicsit az összképből kilógó terület a külterületen található Német- és Nyíres dűlő, mely a KSH által is számon tartott szegregátum, kedvezőtlen munkanélküliségi és iskolázottsági mutatókkal, melynek kezelésére külön szociális projektek is indultak. A terület infrastrukturális szempontból jól ellátott, melyet csak a külterületek szempontjából nem lehet kijelenteni, de ott ilyen kötelezettsége nincsen is az önkormányzatnak.

A település közlekedési tengelyei főként ezeken a területeken haladnak át, így a nagyszámú átmenő forgalom és az abból adódó balesetek is ide összpontosulnak. Az alapfokú intézmények jelenléte (bölcsőde, óvodák, iskolák) lehetőséget teremtenek a szemléletformáló, ismeretterjesztő programok megvalósításának.

Az Ipari Park és a város jelentős üzleti és szolgáltató területei is itt helyezkednek el, így a település gazdasági tengelye is ennek a közösségnek a területén található.

A külterületek közül Majkon található a település turisztikailag is leginkább hasznosítható területei (Kamalduli Műemlékegyüttes és a Bányászati Múzeum), melyek a település történelmének jelentős momentumait mutatják be és több uniós finanszírozású fejlesztés is megvalósul a területen.

A területen helyi védelem alatt álló épületek és értéktári épületek:

Majki műemlékegyüttes
Vértesszentkereszti Apátság romjai
Oroszlányi Bányászati Múzeum

Helyi értéktár csoport és rendezvény:

Bányásznap

I.2.2. Az Újváros népességének összetétele

A népesség-nyilvántartó adatbázis alapján összesen 12.917 fő lakosságszámmal rendelkezik a terület. A KSH adatstruktúra alapján a népesség-nyilvántartó adatbázisból lekérdezett lakossági adatok az alábbiak szerint adódtak:

- 0-14 éves: 1739 fő
- 15-59 éves: 8013 fő
- 60 – x éves: 3165 fő

I.2.3. Az Újváros beépítettsége, infrastruktúrája

A lakótelepek beépítése szabadon álló, többszintes és középmagas, de több 10 emeletes panelblokkos épület is található itt. A szabadon álló ("kifelé forduló") beépítési mód a lakótelepeken a helyi közösségek ki-alakítását megnehezítő adottság. A blokkos és panelépületek nem alkalmasak földszinti üzletek, szolgáltatások, közösségi terek kialakítására.

A családi házas kertvárosias lakóterület, nagyobb részt földszintes, magastetős beépítési magassággal, „négyzethálós” utcarendszerrel, központ és ellátó-szolgáltató létesítmények nélkül. A beépítési mód jellemzően oldalhatáron álló. A külterületek elsősorban kertes mezőgazdasági területek, keskeny dűlőút-hálózattal, sűrű telekosztással, általában oldalhatáron (elvétve szabadon) álló, magastetős lakó- üdülő- kertgazdasági épülettel, hétvégi házzal, hiányos infrastruktúrával.

Az Ipari Park területe szabadon álló beépítésű, ipari csarnokokkal, többszintes irodaházakkal, technológiai építményekkel beépített terület. A korábbi bányakiszolgáló épületek barnamezős területeinek az irányába is megindult az ipari parki vállalkozások terjeszkedése.

II. Célcsoport

Célcsoport alatt azokat, a TOP-5.3.1-16 projektben bevonni kívánt személyeket értjük, akiknek életkörülményeit a projekt végrehajtásával befolyásolni szeretnénk. Cselekvési Tervünk célcsoportja a célterületen élő lakosság.

A projekt igyekszik minden olyan helyi lakost elérni és bevonni, aki a közösségek működtetése, a helyi identitás, történelmi-nemzetiségi hagyományok gondozása, erősítése érdekében tevékenykedni kíván, vagy olyan célcsoporttag, akit a tervezett programok eziránybа tudnak befolyásolni, illetve a település életére vonatkozóan javítandó mutatók (baleseti statisztikák, bűnelkövetés, szemléletformálás) érdekében elérendő személynek minősül.

A 15 éven aluliak a legfogékonyabbak, az iskolai keretek lehetőséget adnak könnyebb megszólításuknak és ezáltal ismereteik bővítésére.

A hosszútávon is fenntartható közösségi élet alapja az, ha a mai fiatalság 15-25 évesek minél nagyobb számban részesülni tudnak a projekt eredményeiből, ezáltal felkeltve bennük a későbbi részvételi igényt.

A jelenleg is gazdaságilag aktív népesség (25-59 évesek) bevonása a jelent és a múltat is megalapozó tevékenység kell, hogy legyen, ugyanakkor a 60 éven felüliek jellemzően magasabb aránya (bányász nyugdíjasok) is olyan célcsoportot definiál, mely közösségfejlesztés, hagyományápolás szempontjában nem megkerülhető társadalmi réteg. Megjegyzendő, hogy Oroszlány összlakosságának 24%-a 60 év feletti.[8]

A projekt minden egyes tervezett beavatkozása arra irányul, hogy a helyi igények felmérését követően azokra reagálva érjen el eredményt hol nagyobb, hol kisebb, de időigényesebb forrásfelhasználás által.

A helyi identitás és kohézió elősegítésének célkitűzéseit, a lakosság minél nagyobb arányának bevonásával valósítjuk meg. Projekttevékenységünkkel minél szélesebb spektrumot kívánunk lefedni a települési lakosokból, hogy életkörülményeiket minél nagyobb arányban tudjuk pozitívan befolyásolni a projekt révén. A projekt szerkezetének és céljainak kialakításába sikeresen vontuk be a lakosságot illetve annak kiemelt célcsoportját, a fiatalokat és civil szervezeteket, mind a tervezési, mind a megvalósítási időszakban.

[8] Az Oroszlányban élő 60 év feletti lakosság körében végzett felmérés kutatási beszámolója, 2018.

II.1. Célterületen feltárt probléma bemutatása

A Cselekvési Terv a közösségi felmérés eredményeire épülő terv, amely nemcsak a településen élők szükségleteit, saját jövőjükre, településükre vonatkozó elképzeléseit tartalmazza, hanem amelyben a lakosok aktív szerepet is vállalnak a tervek megvalósításában. Cél, hogy ennek elérése érdekében az önszervező lakosok partnerként dolgozzanak együtt más civil szervezetekkel, saját önkormányzatukkal, szakmai szervezetekkel és a gazdasági élet szereplőivel. A célterületen megfogalmazott problémák az alábbi tevékenységekkel kerültek feltárásra:

- Közösségi interjúk
- Közösségi beszélgetések
- Közösségi felmérések

A közösségi interjúk, felmérések és beszélgetések során megfogalmazódtak a településeken meglévő erőforrások, szükségletek, ötletek, problémák, valamint feltérképezésre kerültek a bevonható civil szervezetek is. Átbeszélésre kerültek a települések gyengeségei és erősségei, valamint megfogalmazták a településeken felmerülő igényeket is a résztvevők. A felmérések a célterület valamennyi települése esetében megtörténtek, a részletes összefoglalókat az alábbiakban mutatjuk be.

II.1.1. Közösségi interjúk

Oroszlány Városban a közösségi interjúk keretében összesen 31 szervezet, közösség képviselőjével történt interjúk készítésre. A közösségi interjúk elsősorban a Közösségfejlesztési módszertani útmutató által meghatározott három alapkérdésre keresi a választ:

A közösségi interjúkon a feltett kérdések az alábbiak voltak:

1. Mit jelent számára itt élni? (Mi a jó az itteni életben? Mi a rossz?)
2. Min változtatna és hogyan?
3. Mivel járulna hozzá a változásokhoz?

1. Mit jelent számára itt élni?

A fentiek alapján a projektben jelenleg meghatározott három településrészen működő közösségek képviselője **„Mit jelent a közösség tagjainak az adott helyen élni”** kérdésre többségében megerősítette, hogy szeret a településen élni, amely részben az általa támogatott közösség(ek), és/vagy a város egyes adottsága(i)nak köszönhető. Az idősebbek az itt töltött fiatalságuk, családjuk, valamint gyermekeik miatt még jobban kötődnek a településhez.

2. **Min változtatna és hogyan?**

Erős bányász múlt miatt a hagyományok ápolása, továbbvitele szükséges minden korosztály számára, amelyben az Oroszlányi Bányászati Múzeum hasznosítása is nélkülözhetetlen.

A környezetvédelem, település tisztasága, zöldebbé tétele kritikus pontként jelenik meg (szemétszedés, virágültetés, tanösvény, mezítlábas park létrehozása).

A sport, a mozgás gyermekkortól való napi életbe való beépülése fontos lenne, ennek érdekében akciókra van szükség, hogy folyamattá válhasson (pl. sportágválasztó, sporttábor, Sportnap).

3. **Ő maga mivel tudna hozzájárulni a változásokhoz?**

A megkérdezettek mindegyike szívesen csatlakozna programokhoz, illetve részt venne a lebonyolításban.

II.1.2. Közösségi beszélgetések

A **közösségi beszélgetések** lezajlottak a fenti projekt keretében, **összesen tizenegy** közösségi beszélgetésre került sor, **ebből 3 az Újvárosi településrészen**, amelyek keretében:

- a közösségi beszélgetések a célterület településein az interjúk összesített eredményeinek, kiértékelésének bemutatásával indultak az interjú során feltett három kérdésre:
    - Mit jelent számára itt élni? (pozitívumok és negatívumok),
    - Min változtatna és hogyan?
    - Mivel járulna hozzá a változásokhoz? adott válaszok alapján.
- meghatározásra kerültek az adott településrészek által preferált célok,
- összeállításra került a közösségi felmérés kérdéssora, valamint
- a tervezett rendezvények és akciók sora is feltérképezésre került.

A településrészek az alább cselekvési területeket jelölték meg:

- Helyi értékek megőrzése / bányász hagyományok ápolása (pl. Bányászati Múzeum, mint helyszín hasznosítása, biciklitúra, kemping, autósmozi, „Bányamanó” gyerekeknek, stb.)
- Környezetvédelem (szemétszedés, virágültetés, fenntarthatóság, mezítlábas park, tanösvény kialakítása)
- Tömegsport (Sport népszerűsítése: sportágválasztó, sporttábor, „Sportnap”, sportcsalád-nap, sport - táborozási lehetőségek)

A programok megvalósításához a következő eszközbeszerzésre kerültek javaslatok: Nagy rendezvénysátor, Öltözősátor, Mobilszínpad.

II.1.3. Közösségi felmérés

II.1.3.1. A kérdőív elkészítése

A **közösségi beszélgetések** eredményeképpen megszületett ***a közösségi felmérés kérdéssora,*** amely közösségi interjúk és beszélgetések által felvetett problémák felvetése mentén került kialakításra.

A három városrészre egy kérdőív került kialakításra, azonban a kitöltő lakhelyének utca megnevezésével szűkíthető a településrészre az eredmény.

A **közösségi felmérés *Google űrlap*** – on-line felület - használatával történt, tehát elektronikusan volt kitölthető, de kérés esetén papír alapon is elérhető volt. A kérdőív linkje: https://goo.gl/4aUW9P, azonban a határidő lejártával zárolásra került. A kérdéssor a mellékletben csatolásra került.

Az űrlapot a linkre kattintva azonnal kitölthető volt, a beérkező válaszok azonnal táblázatba kinyerhetők, diagramokkal támogatottak voltak. Kötelezően, illetve opcionálisan megválaszolható kérdések szerepeltek a kérdőívben. A kötelező kérdések kitöltése nélkül a továbbhaladás nem volt lehetséges, kivéve a papíron kitöltött kérdőívek esetében.

A terjesztésében a pályázatban résztvevő közösségek vettek rész saját hírközlő csatornáikon, illetve egyéni közösségi megosztások kapcsán, a város helyi lapjában a „2840" februári és márciusi számában is szerepelt, illetve a közreműködők közösségi portálján (FB profilján) is megjelent, továbbá Oroszlány város applikációjában is lehetséges volt kitöltése.

A kitöltése 2019. március 31-ig volt lehetőség, azonban papíralapon kitöltött kérdőívek egy része később érkezett be. A könnyebb értékelés végett a papír alapon kitöltött kérdőívek felvezetésre kerültek az on-line rendszerbe. Határidőig összesen 250 kérdőív érkezett be, ennek feldolgozása történt meg. A határidőn kívül papír alapon beérkező kérdőívek már nem kerültek adminisztrációra.
A kérdőív lehetőséget adott az azt kitöltők lakhelyének elhelyezkedésének (utca megnevezése) megjelölésére, így az egyes városrészekre érkező eredmények is összesíthetők. Azonban a papír alapon történt kitöltésnél válaszadók 14%-a nem adta meg lakóhelyét, ezért azok városrészenkénti értékelése nem történt meg.

Az Újvárosi városrészről 123 fő töltötte ki a kérdőívet, ez a teljes válaszadók 49%-a. A zöld színnel jelölt részek az Óvárosi városrészre vonatkozó válaszok összesítését mutatják.

II.1.3.2. A kérdőív feldolgozása a kitöltők egészében, illetve az Óvárosi részre vonatkozóan

A kérdőív feldolgozása alapapján a kérdőívet kitöltők közel 40%-a már itt született, illetve további 45% már legalább 20 éve a településen él.

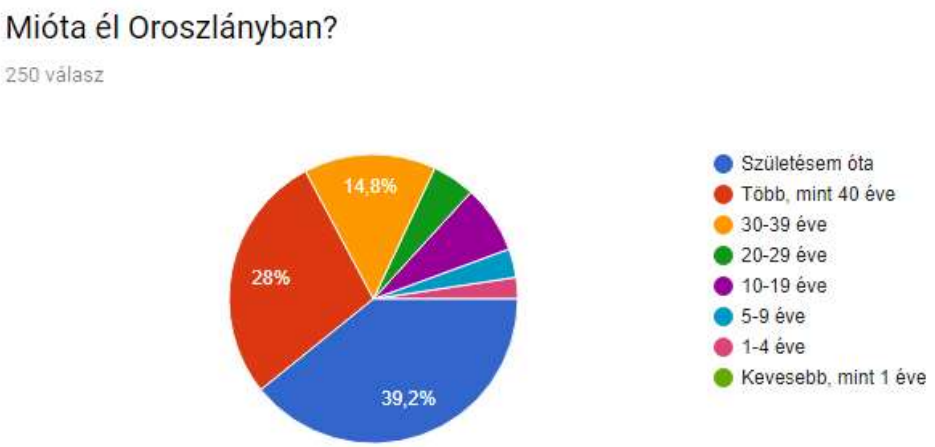

A válaszadók közel 60%-a szeret itt élni, illetve további 31%-a megfelelőnek találja azt.

Az Újvárosiak túlnyomó része (87%-ban) szeret itt élni, vagy megfelelőnek tartja a várost. Néhány kiegészítés, amely a kérdőívben érkezett:

- **„Minden megtalálható, ami egy nyugodt kisvárosi élethez szükséges."**
- **„Kisváros lévén sok az ismerős. Szeretem, hogy sok a zöld felület a városban."**
- **„Szülővárosom! Ide köt minden, nem vágyom máshova."**
- **„Békés, nyugodt város, a közbiztonság elfogadható, akárcsak az orvosi ellátások mértéke. Sok színes program van egész évben, és a parkosított területek fenntartása is kifogásolhatatlan."**

A negatív választ adók problémafelvetései összecsengenek a közösségi interjúk és beszélgetések által meghatározott célterületekkel:

- **„Vannak jó és nagyon rossz dolgok a városban. Pl. jó: saját rendelő, iskolák, óvodák, bölcsőde, ipari park és munkahelyek. Néhol minősíthetetlen a városi utak, járdák állapota, egyik korosztálynak sincs szórakozási lehetőség csak alkalmanként. Kevés parkoló városszerte és szemetesek főleg a kisebb utcák."**
- **„A boltok mennyisége, a szolgáltatások elérhetősége miatt már egyre kevésbé szükséges átjárni Tatabányára, ami nagy előny. Erősen javaslom a közbiztonság fokozását!"**
- **„Nem elég tiszta, sok az elhanyagolt, szemetes rész, ahol közlekedünk."**
- **„Az évek múlásával a változások is jöttek, tesztszik hogy a város költ a felújításokra, ugyanakkor egyre kevésbé tolerálom, hogy a város lassan belefullad a szemétbe, egyre gyengébb a közterületek védelme, a közbiztonság helyzete és a nyugalom biztosítására sincs megnyugtató megoldás."**

A válaszadók több, mint 80%-a ismeri a lakóhelye történetét valamilyen mértékben, illetve 90%-a tartja fontosnak a helyi hagyományok megőrzését.

Az Újvárosi válaszadók közül 98 fő (80%) ismeri valamilyen mértékben a lakóhelye történetét, illetve valamivel több, mint 90%-ban fontosnak tartja a helyi hagyományok megőrzését.

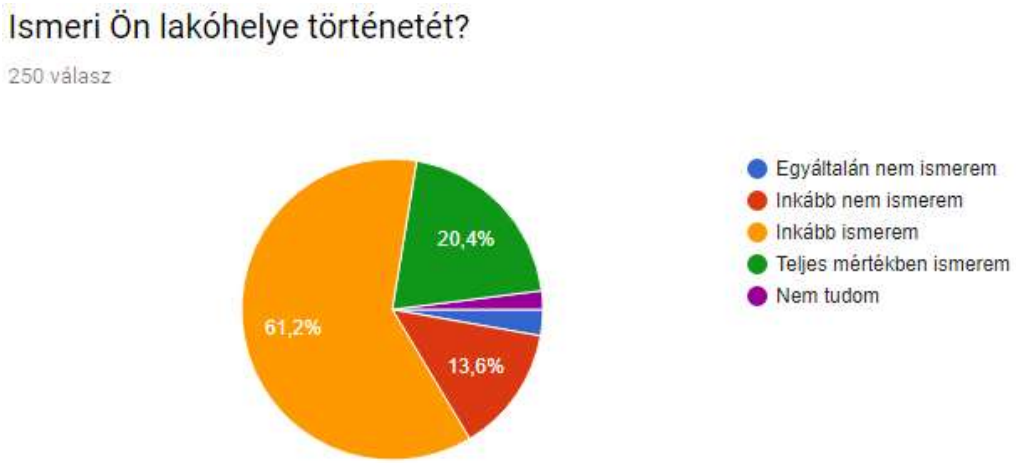

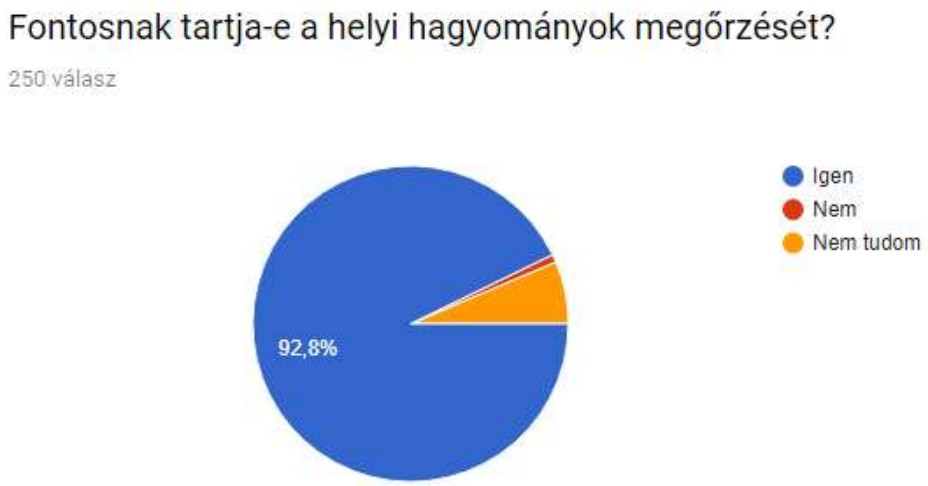

Az űrlapot kitöltők:

- Leginkább kirándulással és kultúra valamely területéhez tartozó rendezvénnyel tölti szabadidejét. Ezen opciót a megkérdezettek 63%-a jelölte meg.
- 52%-a nem tagja semmilyen szervezetnek
- 48%-a tagja valamilyen közösségnek
    - ebből 20%-a a nyugdíjas klubnak,
    - ebből 20%-a bejegyzett civil szervezetnek
- aki tagja bármilyen szervezetnek, az viszont aktív, de legalább a rendezvényeken részt vesz.

Az Újvárosi területről válaszolók közül 64 fő (52%!) nem tagja semmilyen közösségnek.

Milyen tevékenységgel tölti szívesen szabad idejét? (Több válasz megadása is lehetséges.)

250 válasz

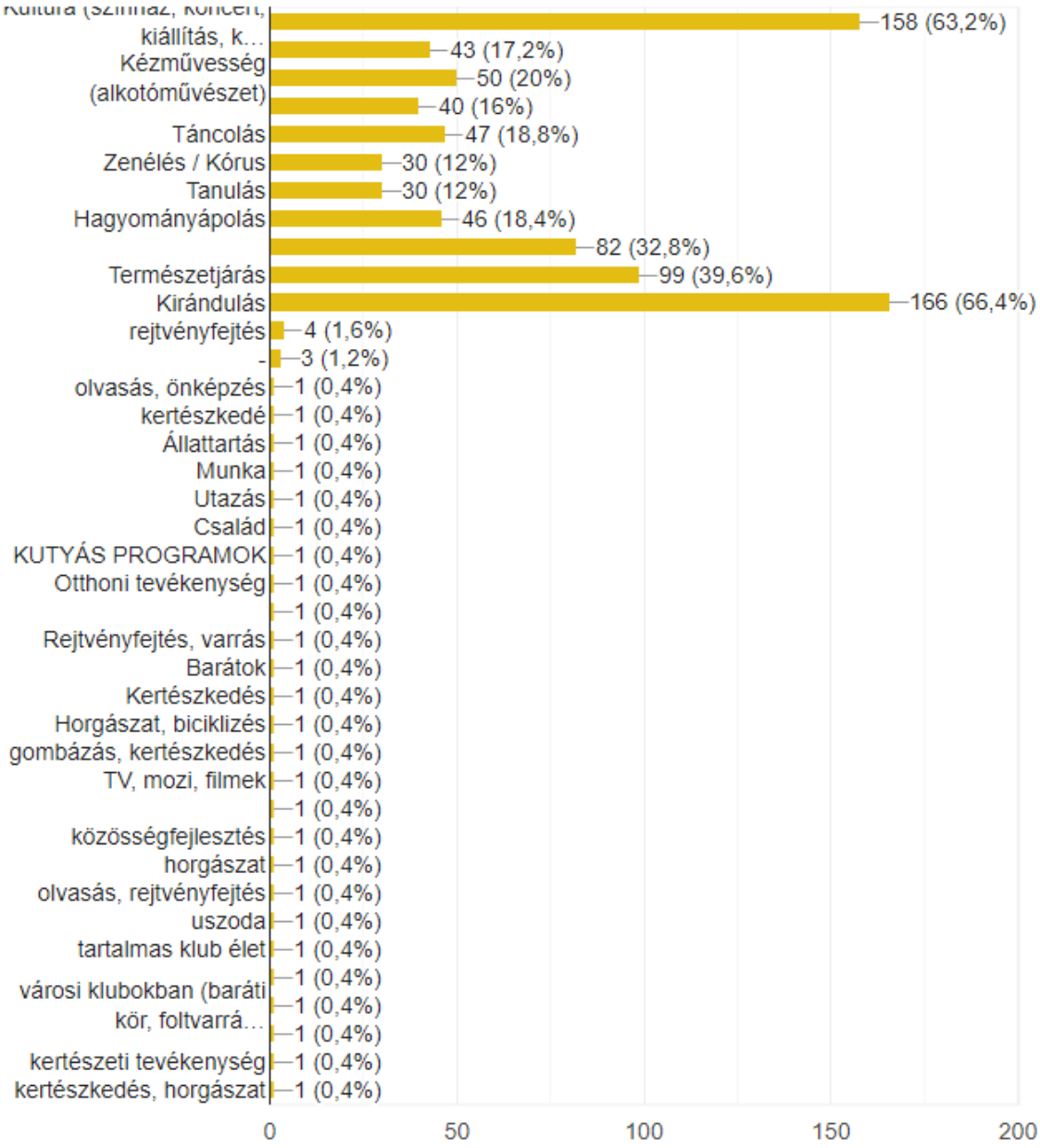

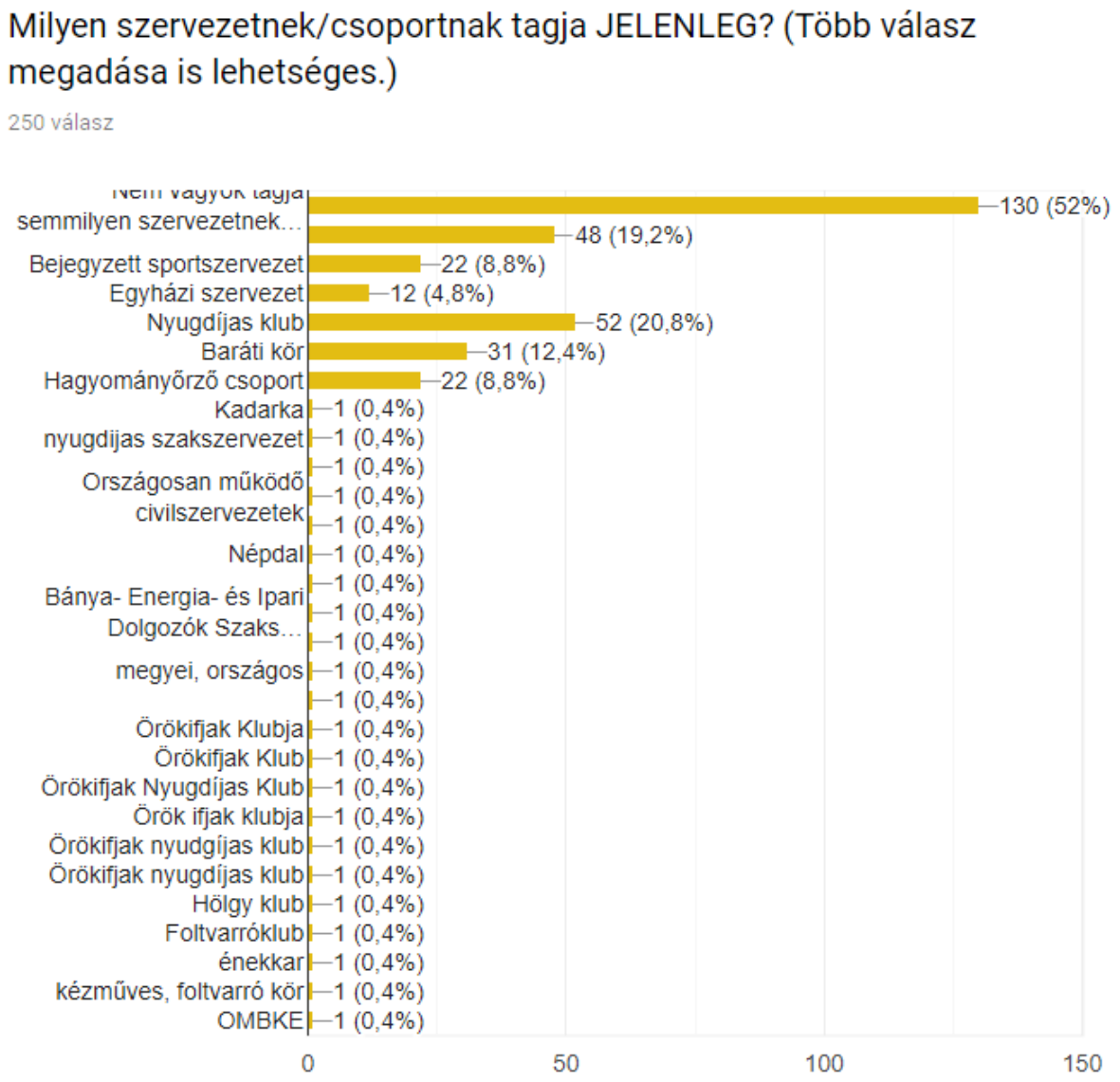

A „Milyen közösséghez csatlakozna, amely JELENLEG NEM ADOTT (pl. modellező klub) a településen?" kérdéshez több javaslat is érkezett, amelyek az alábbiakban olvashatók:

- sportlövész, íjász szakosztály,
- csoportos nyelvtanulási lehetőség, vagy felnőtt képzés,
- kézilabda csapat,
- modellező klub, rádióamatőr klub,
- keramikus, fazekas,
- helytörténeti,
- színházba járók klubja,
- drónklub,
- táncház,
- helyi fiatal zenészek klubja,
- kutyás, szabadtéri sport lehetőség,
- gazdálkodók közössége,
- társasjáték,
- csillagász klub
- Oroszlányi Szénmedence hagyományait őrző alapítvány
- Nagymamák Önkéntes segítő klubja (gyerek felügyelet)
- Vízitorna
- Lakberendező klub
- Együtt a jobb utakért
- „Zöld" szerveződés

Azonban érkeztek olyan javaslatok, amelyek már léteznek, pl:

- kézművesek, kreatívok klubja,
- foltvarrás,
- életmód, egészségmegőrző klub,
- lokál patrióta,
- jóga,
- természetjáró,
- fotó klub…

Az Újvárosi területen élők javaslata: modellező klub, vízitorna, legó klub, színházba járók klubja lakberendező, környezetvédelmi, nagymamák klubja.

Érdemes lenne vizsgálni, hogy ezen információ, mi miatt nem juthat el az érintettek részére. Megoldási lehetőség a városi honlapokon való szerepeltetésük, azonban egyes generációk részére (pl. idősek) további lehetőség felkutatása is szükséges lehet.

Az „Ön szerint elég erősek-e a helyi közösségek" kérdésre válaszolók csupán 36,4%-a gondolja, hogy elér erősek a helyi közösségek, illetve magas azoknak a száma, aki nem tudja megítélni (34,8%)

Az Újvárosi területen élők válaszai is hasonlítanak a városihoz, ennek alapján a válaszadók egyharmada (41 fő) gondolja, hogy elég erősek a helyi közösségek, illetve itt magas azoknak a száma, aki nem tudja megítélni ennek erősségét (40%).

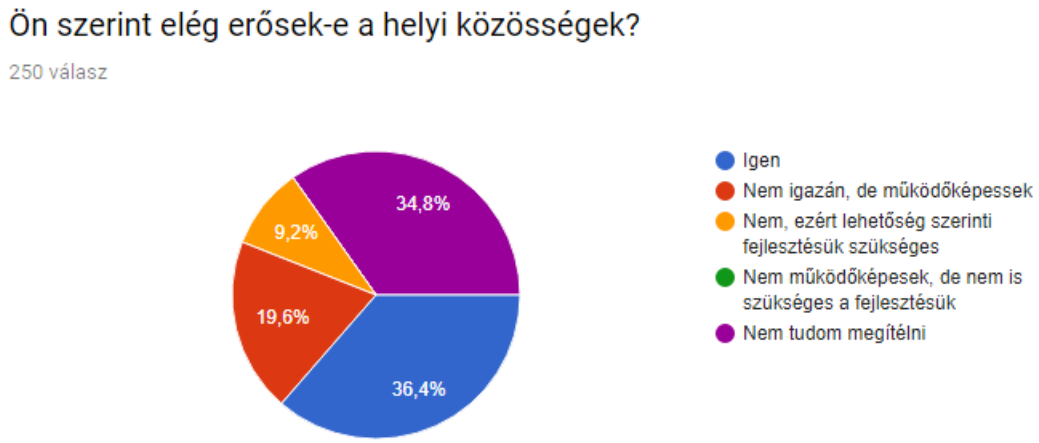

Figyelemfelkeltő akciók szükségességére vonatkozó kérdéssorra adott válaszok összecsengnek a célterületek közösségi beszélgetésein meghatározott fókuszaival:

- bűnmegelőzési szükségességére vonatkozó akciókra 250 válaszadóból 161 fő (64%) jelölte meg annak fontosságát.
- a helyi értékek / hagyományok megőrzése vonatkozó akcióknál 117 fő (47%) jelezte fontosságát
- a korosztályok közelítése 104 fő (42%)
- a környezetvédelmi akciók 164 fő (66%)
- a közlekedésbiztonsági akciók 154 fő (62%)
- a sport / tömegsport mozgósítás 119 fő (48%)

Az Újváros tekintetében a figyelemfelkeltő akciók szükségességére vonatkozó kérdéssorra adott válaszok közel azonosak a célterületek közösségi beszélgetésein meghatározott fókuszaival a 123 válaszadóból:

- **bűnmegelőzési szükségességére vonatkozó akciókra 106 fő (86%) jelölte meg annak fontosságát.**
- **a helyi értékek / hagyományok megőrzése vonatkozó akcióknál 89 fő (72%) jelezte fontosságát**
- **a korosztályok közelítése 84 fő (68%) kevésbé**
- **a környezetvédelmi akciók 107 fő (87%)**
- **a közlekedésbiztonsági akciók 105 fő (85%)**
- **a sport, tömegsport, mozgósítási akciók 97 fő (79%).**

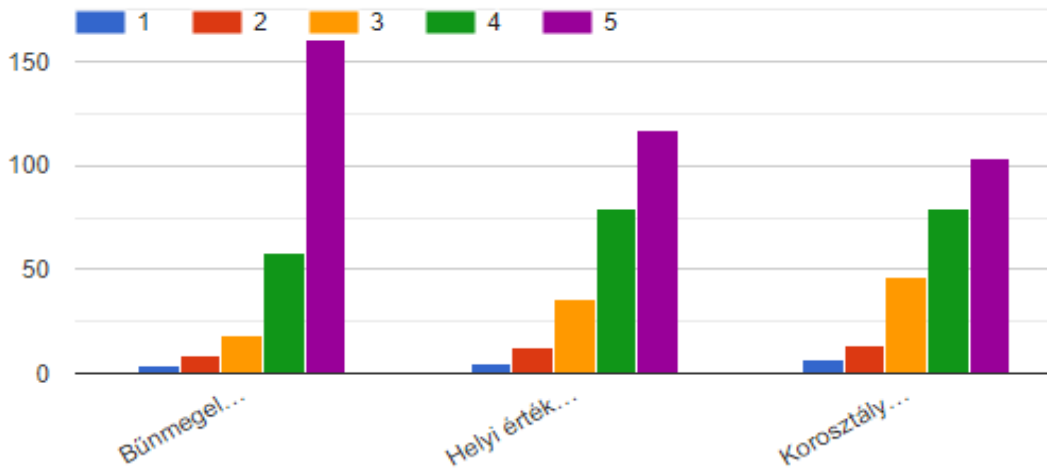

Bűnmegelőzési akció Helyi értékek/hagyományok Korosztályok közelítése Közlekedésbiztonsági akció

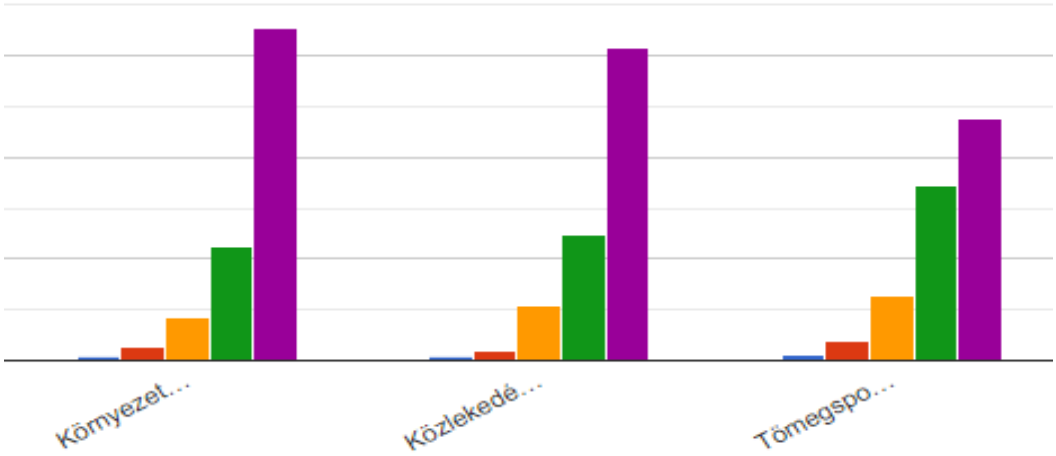

Környezetvédelmi akció Közlekedésbiztonsági Sport / tömegsport mozgósítás

Az „Amennyiben a fentieken kívül egyéb területen is fontosnak érezné közösségi tevékenység megjelenését/fejlesztését, akkor adja meg, hogy milyen területen képzeli azt el!" kérdésre vonatkozóan további javaslatok is érkeztek:

- Szociális segítségnyújtás, több házi ápolóra volna szükség.
- Állattartók kulturált viselkedése.
- Mezőgazdasággal és állattartással kapcsolatos információk, valamint pályázati lehetőségek.
- Egészség megőrzése.
- Vállalkozások erősítése.
- Az egyedülálló és a társaságot nem nagyon igénylők bevonását kellene megoldani.
- Fiatalok életkezdési tanácsadásra.

- A saját tevékenységük jobb bemutatása, média-kapcsolatok erősítése mindkét fél részéről. A civil szervezetek együttműködése az önkormányzattal, ehhez a felkészültségük, ismereteik, bővítése. A működésük személyi (vezetőképzés, jogi ismeretek stb.) és technikai feltételeinek jobbítása (Civil , vagy közösségi ház).
- Társkereső klub
- Különböző kultúrák egymás mellett és együtt élése
- Viselkedés-kultúra kicsiknél és nagyoknál fejlesztésre szorul, a lakóközösségek felelőssége környezetüknél, környezetvédelem, szemétkezelés
- Közösségi munka, pl. padok közös festése, virágültetés stb. hogy a lakosság jobban magáénak érezze a közösségi tulajdont is

Az Újvárosiak javaslatai:

- **Az egyedül álló és a társaságot nem nagyon igénylők bevonását kellene megoldani.**
- **Több házi ápolóra volna szükség.**
- **Idősek segítse fiatalok életkezdési tanácsadásra, ingyenes jogi tanácsadás**
- **Több lehetőséget kellene biztosítani a lakosság véleményének meghallgatására.**
- **Fordítsunk nagyobb figyelmet a város tisztaságára!**
- **Önkéntes munka szükségessége.**
- **Több amatőr sportolási lehetőség, ne csak kluboknál.**
- **közösségi munka, pl. padok közös festése, virágültetés stb. hogy a lakosság jobban magáénak érezze a közösségi tulajdont is**
- **Több kommunikáció jó lenne. Nem mindenkinek van internete.**
- **Fiatalok lehetősége a hagyományok megismerésére a Művelődési házban.**

Az „Értékelje a település lakosságát, szervezeteit és intézményeit, azok szerepvállalását az alábbi meghatározások szerint!" kérdésre a válaszadók szerint:

- **A lakosság kis része vesz csak részt aktívan a közösségi ügyekben**
- **Kisebb része gondolja (40%), hogy a helyi közösség hajlandó összefogni bizonyos célok elérése érdekében**
- **Vannak olyan programok, amelyek összehozzák az embereket, 35%-a szerint biztosított a lakosok véleményének megismerhetősége a településen.**

Az Újvárosi válaszadók nagy része szerint (66%) a lakosság többsége nem vesz részt aktívan a közösségi ügyekben, azonban jellemző a lakosság összefogása bizonyos célok elérése érdekében (72%)

A kitöltők 56%-a szerint van sok olyan program, amelyek összehozzák az embereket.

Azonban a kitöltők fele nem ért abban egyet, hogy biztosított a lakosok véleményének megismerhetősége (46%) a településen, tehát ez a terület mindenképpen erősítést kíván.

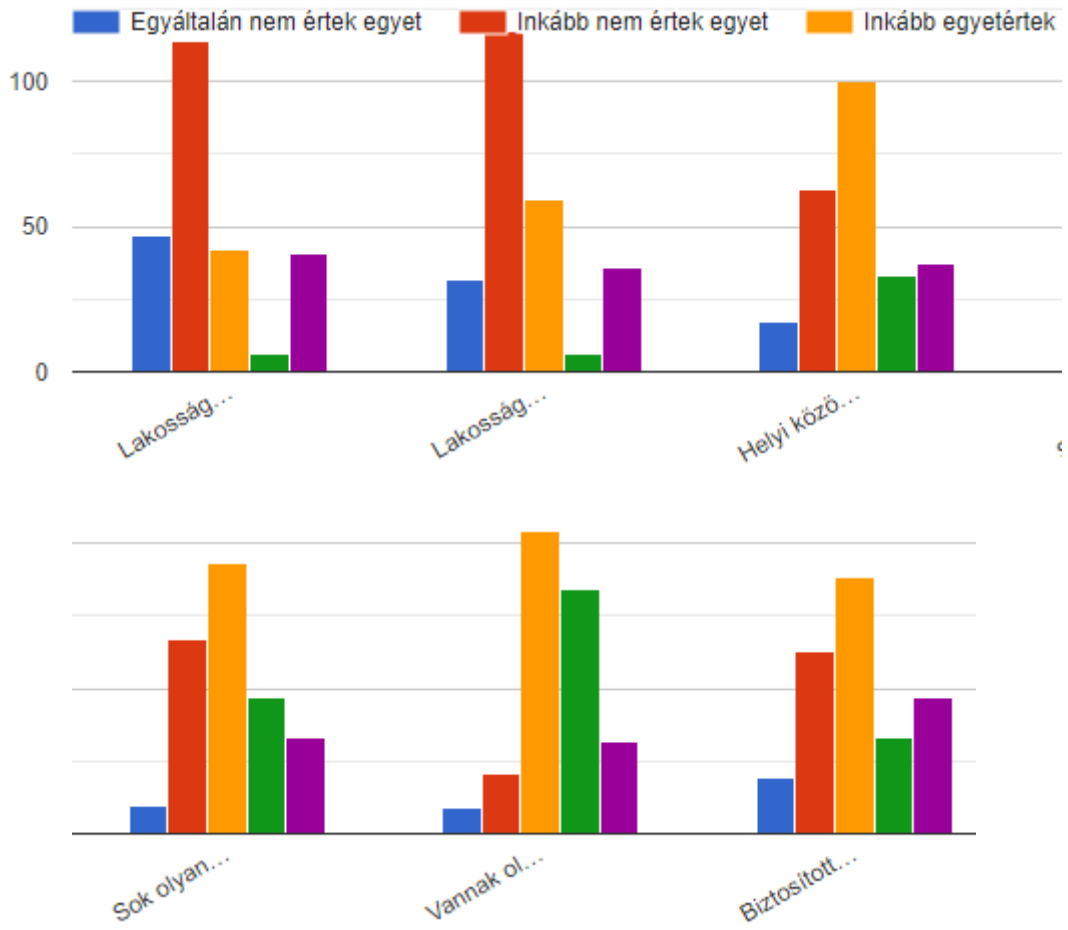

A meglévő és jövőbeli programokra vonatkozóan a kitöltők:

- **67,6%-as szerint vannak olyan programok, amelyek összehozzák az embereket (se nem sok, se nem kevés. Ennek alapján a meglévő programok felülvizsgálata is szükséges lehet).**
- **77%-a (194 fő) szerint a jövőben kulturális jellegű programokra (koncert, színház, kiállítás) van leginkább szükség**
- **Nagy igény (44%) mutatkozik a gasztronómiai jellegű rendezvények, illetve a vásárok szervezése iránt is, amelyek jelenleg nem adottak.**

Az Újvárosiak hasonló arányban jelölték meg igényüket kulturális jellegű programokra (koncert, színház, kiállítás) 75%-ban. Még a vásár jellegű rendezvények iránt mutatkozna kereslet (11%).

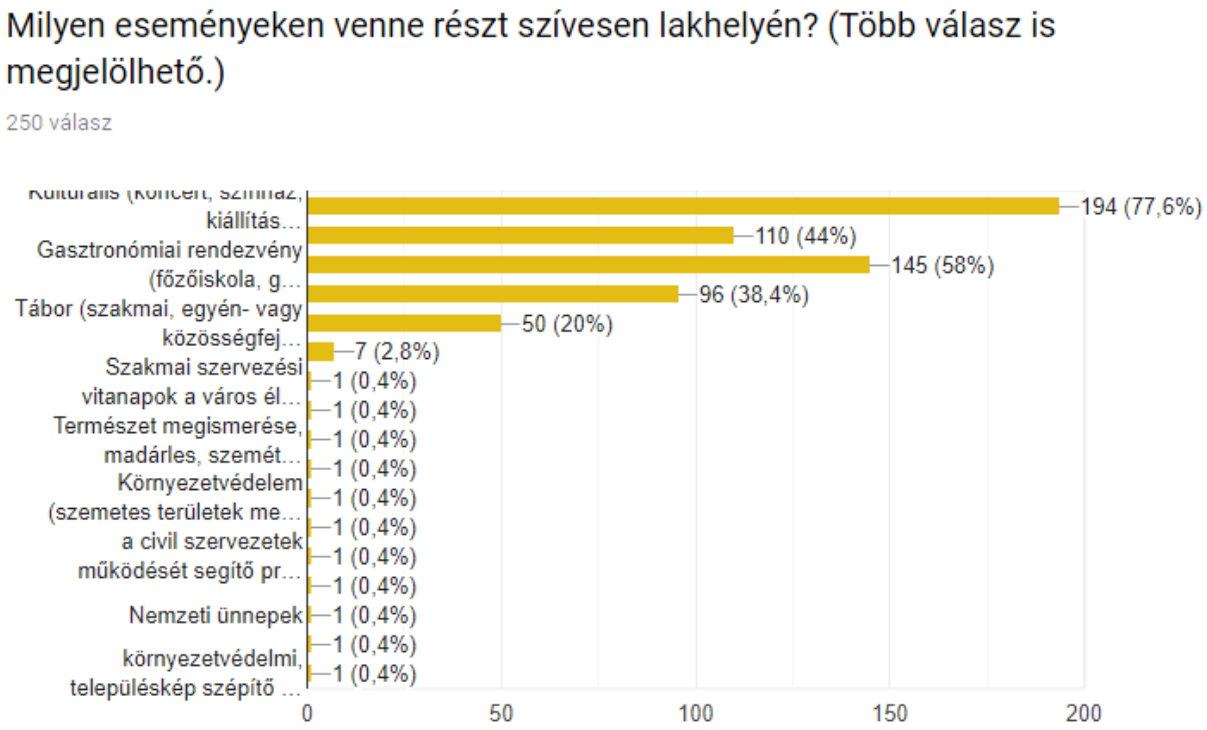

Az információ eljuttatására vonatkozó kérdésre, „Hogyan szerez tudomást a helyi/szomszédos település közérdekű eseményeiről?" a válaszadók:

- **70%-a közösségi oldalakon keresztül tájékozódik,**
- **57%-a lakossági fórumokon, illetve ismerősöktől hall a programokról**
- **közel 50% a helyi újságból tájékozódik.**

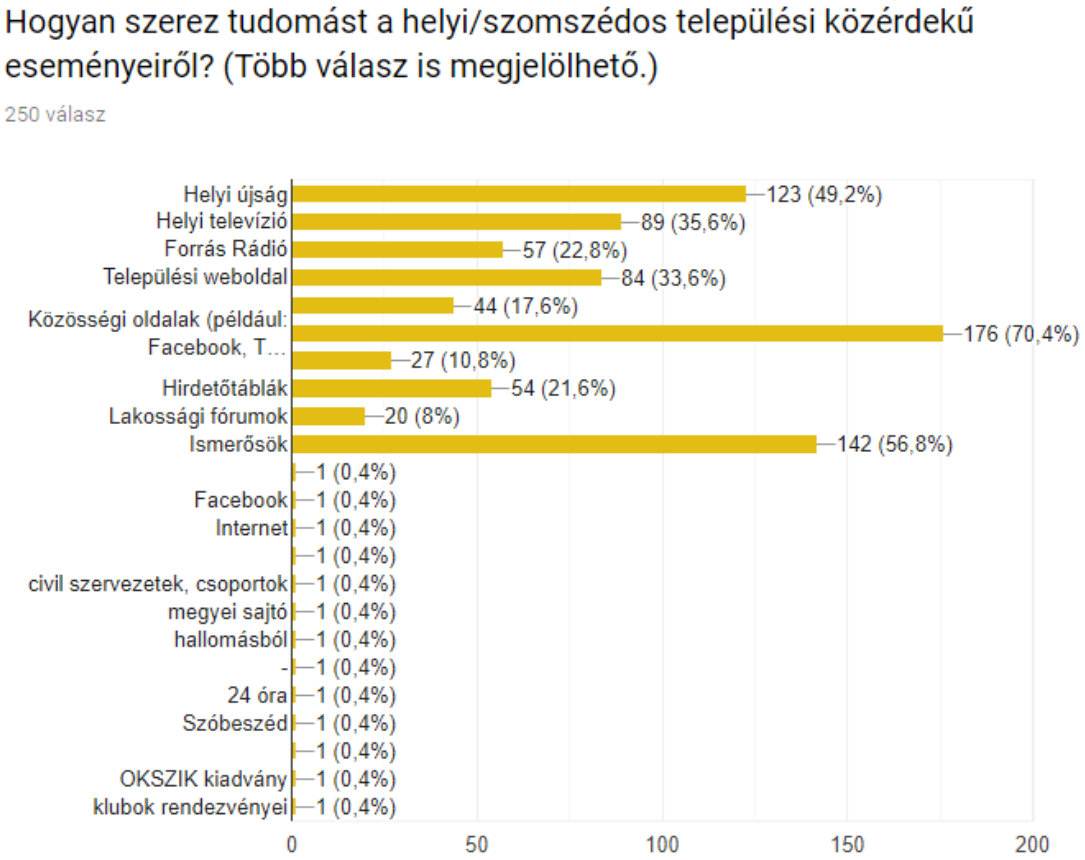

A kérőívet kitöltők zöme hölgy (71%), illetve életkori megoszlásukat tekintve leginkább a 36-50 (34%), valamint a 51-70 év (33%) közötti.

Az Újvárosi városrészen az űrlapot kitöltők nembeli eloszlása megegyezik a városiéval, 87 fő hölgy (71%), illetve a korosztály szerint a 36-50 év (27%) közöttiek töltötték ki legtöbben.

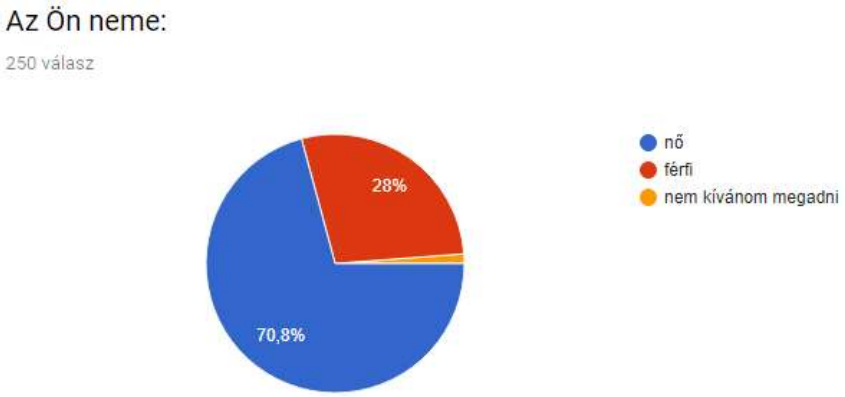

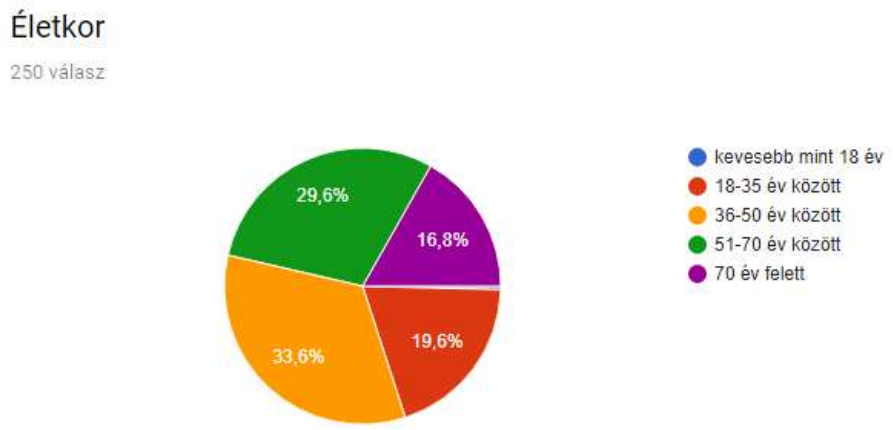

A „Mivel tudná személyesen támogatni a közösségfejlesztést?" kérdésre a válaszadók 65%-a önkéntes munkát ajánlana fel, 30% pedig szaktudása felajánlásával támogatná a város ezen törekvését.

Az Újvárosi városrészen élők esetében 121 fő (98%) jelezte, hogy valamilyen formában támogatná a területen megvalósítandó közösségfejlesztési tevékenységet. Ez az arány kiemelkedően magasabb, mint a település többi városrészében.

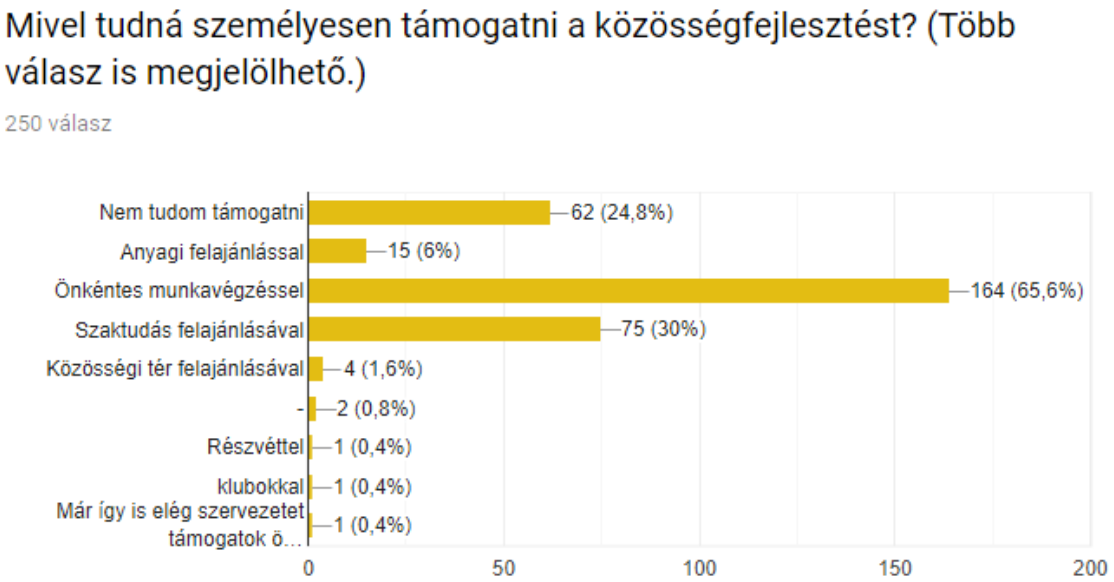

A válaszadók 60%-a venne részt legalább alkalmanként személyesen is programok lebonyolításában.

Az Újvárosi részre vonatkozóan ez az arány 82 fő (66%) jelezte, hogy személyesen is részt kívánna venni akár alkalmanként, akár rendszeresen a szervezendő programokban.

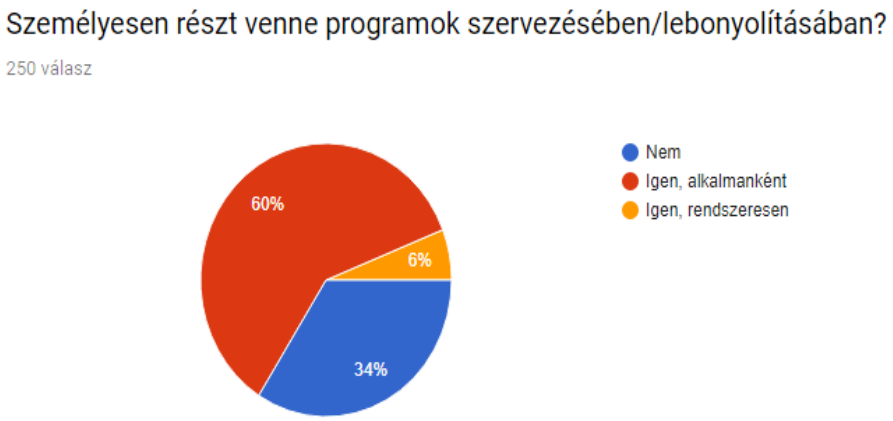

Aki ezen választ jelölte megadhatta a kérdőívben az elérhetőségeit, ezek figyelembevételével érdem tehát 165 fő venne részt személyesen, ebből 118 fő nő. Korosztály szerint:

- 18-35 év: 26 fő (10,4%),
- 36-50 év: 34 fő (13,6%),
- 51-70 év: 40 fő (16%),
- 70- év: 14 fő (5,6%)

Az Újvárosiak közül 82 fő venne rész személyesen is a rendezvények lebonyolításában, ebből 59 nő. Ezáltal megfogalmazható, hogy a hölgyek szívesebben tennének környezetük javításáért, illetve korosztályuk szerinti megoszlása alapján az 36-50 év közöttiek jelezték legnagyobb számban a részvételüket. A hölgyek korosztály szerinti megoszlása az alábbi:

- **- 18 év 2 fő (3%)**
- **18-35 év: 15 fő (25%),**
- **36-50 év: 19 fő (32%),**
- **51-70 év: 18 fő (30%),**
- **70- év: 6 fő (10%)**

II.1.3.3. A felmérés következtetései, eredményei az Újvárosi városrészre vonatkozóan

Az Újvárosi városrészből 123 fő töltötte ki a kérdőívet – ez a kérdőívet kitöltők 49%-a -, aki 87%-ban szeret itt élni, vagy megfelelőnek tartja itt élést.

Az űrlapot 71%-ban a hölgyek töltötték ki, korosztály szerint legtöbben a 36-50 év (27%) közöttiek.

Legfontosabbnak tartják a felmérésben résztvevők a környezetvédelmet, település tisztaságát, a hagyományok ápolását, a közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési akciókat, figyelemfelhívó rendezvényeket, a kulturális szórakozási lehetőségeket.

A felmérésből jól látszik, hogy a válaszadók jelentős része kevésbé elégedett a közösségek együttműködésével, a településeken nyújtott szolgáltatásokkal, és a településeken elérhető programok minőségével, mennyiségével.

Az űrlapot kitöltők fele nem ért abban egyet, hogy biztosított a lakosok véleményének megismerhetősége a településen, tehát ez a terület mindenképpen erősítést kíván.

Magas a válaszadók szinte mindegyike (98%) támogatná a területen megvalósítandó közösségfejlesztési tevékenységeket. Ez az arány jóval magasabb, mint a település összességéé, tehát a területen jelentkező hiányt érzékelik és igényük is van ennek javítására, illetve hajlandók tenni is érte.
Arra a kérdésre, hogy rész venne-e programok szervezésében, lebonyolításában a válaszadók valamivel több mint fele (67%) válaszolt igennel.

III. Tervezett beavatkozások által a célok bemutatása

Célunk a célterületen található helyi közösségek fejlesztése, a település közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztése, a közösségi szerepvállalás megerősítése.

Átfogó célunk
Oroszlány, illetve az érintett településrész társadalmi kohéziójának erősítése. Társadalmi kohézióról akkor beszélhetünk, ha a járás településein összetartó és aktív helyi közösségek alakulnak ki, melyek közösség erős identitástudattal bírnak, ápolják kulturális, történelmi hagyományaikat, és a különböző társadalmi csoportok, kiemelten a különböző generációkhoz tartozók, illetve a hátrányos helyzetű lakosok integrációjára, együttműködésére épül. A társadalom összezárása élhetőbb településeket hoz létre a járásban, a lakosok kötődése a népességmegtartó erőt jelenti.

Stratégiai céljaink: Identitástudat erősítése
Stratégiai cél a helyi értékek, hagyományok előtérbe helyezésével, a települések egyedi arculatának kialakításával a lakosság településeikhez való kötődésének szorosabbá tétele, a lokálpatrióta szemlélet, a helyi identitástudat erősítése.

Helyi értékeken alapuló közösségépítés
Stratégiai cél a települések mikroközösségeinek támogatásával, közös értékek mentén megvalósuló önszerveződés elősegítésével, a generációk közötti párbeszéd és a tartalmas közös időtöltés feltételeinek megteremtésével sokrétű, egészség- és környezettudatos, szolidáris aktív helyi közösség kialakítása.

Civil társadalom fejlesztése
Stratégiai cél a helyi szereplők aktív szerepvállalásának ösztönzésével, a közösségi és egyéni feladat- és felelősségtudat kialakításával, sokrétű partneri háló és hatékony együttműködések megteremtésével a településekért tenni képes és tenni akaró civil társadalom kiépítése.

Fiatalok megtartása

A fiatalok megtartása speciális helyet foglal el a célkitűzéseink között. A fiatalok számára vonzó élettér kialakítása – fiatalok részvételének erősítése a település kulturális, közösségi életben, az egészséges és tartalmas szabadidő-eltöltési lehetőségek bővítése, a fiatalok intenzívebb bevonása a települések életébe, civil társadalmában, a képességek és kompetenciák fejlesztése – a népességmegtartást segítheti elő. A stratégiai célok megvalósítása, ezáltal a társadalmi kohézió erősítése természetesen csak hosszú távon, számos feladatot magában foglaló átfogó fejlesztéssel érhető el. Azonban már rövid- illetve középtávon, a közösségfejlesztés eszközeivel elindíthatók a hosszú távú fejlődést megalapozó folyamatok.

Hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek elősegítése

A szervezett programok lehetőséget biztosítanak a hátrányos helyzetű gyermekek bekapcsolódására is, ezáltal ismereteiket, készségeiket bővíthetik.

Aktív „közösségi" kultúrafogyasztás népszerűsítése

A helyzetfeltárás alapján a célterület településein problémát jelent a lakosság, különösen a fiatalok csökkenő kultúrafogyasztása, romló aktivitása, a kevésbé színvonalas programok térnyerése. Ez az infrastrukturális háttér hiányosságaira, az érintett szereplők nem elég hatékony együttműködésére, a szabadidő-eltöltési szokások kedvezőtlen irányú változásaira vezethető vissza. A kultúrát közelebb kell vinni a lakosokhoz, kiváltképp a fiatalok kultúra iránti érzékenyítése fontos teendő. A generációk közötti párbeszédet is ösztönözhetik a kulturális események, a helyi tradíciók tovább-örökítését célzó programokkal a generációk közötti tudás és értékrend megosztására nyílhat mód. Elsődleges cél ezért nem az egyéni, hanem a közösségi kultúrafogyasztás ösztönzése. A hagyományok megőrzése mellett a fiatalabb generációk a kulturális innováció révén teremthetnek hozzáadott értéket.

Aktív, többgenerációs szabadidő-eltöltés népszerűsítése

A célterületen – az országos tendenciákhoz hasonlóan – a lakosság szabadidő-eltöltési szokásaiban egyre inkább a passzív programok kerülnek előtérbe valamennyi korosztályban. A szabadidősportok a közösségépítés fontos elemei, természetes színterei, több korosztály együttes időtöltési lehetőségeinek szélesítésével a generációk közötti párbeszéd is erősíthető.

A helyi szereplők felelősség- és szerepvállalásának fokozása a célterület településeinek életében

A lakosok a célterület településhez való kötődésének erősítése fontos feladat, amely nagyban hozzájárulhat a település népességmegtartó erejének növeléséhez. A lakosság társadalmi szerepvállalása azonban jelenleg alacsony mértékű, az önkéntes programok kevéssé elterjedtek. Bár számos civil szervezet működik, ezek mégsem tudják kellő

mértékben aktivizálni a helyi lakosokat. A vállalkozások társadalmi felelősségvállalását is szélesebb körben szükséges elterjeszteni.

Fenti célok megvalósulását az alábbi tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- közösségi akciók, tevékenységek, események megvalósítása,
- programok, folyamatok fejlesztése, megvalósítása,
- a helyi nyilvánosság fórumainak megteremtése, meglévő fórumainak fejlesztése,
- részvételi fórumok elindítása, működtetése, meglévők fejlesztése

VI. Célkitűzések elérésébe bevonandó közösségek, feladatkörök

Együttműködő intézmény, bevont partner	**További bevont partnerek (a megvalósítás során együttműködők)**	**Szerepe, feladatai**
Oroszlány Város Önkormányzata	HÉBÉ Alapítvány a Művészetoktatásért	települési identitást erősítő folyamatok elindítása, segítése közösségi részvételre alapuló szabadidős programok segítségével
	Oroszlányi Közösségi Színtér és Könyvtár	települési identitást erősítő folyamatok elindítása, segítése közösségi részvételre alapuló szabadidős programok segítségével
	Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány	települési identitást erősítő folyamatok elindítása, segítése közösségi részvételre alapuló szabadidős programok segítségével
	Oroszlányi Szabadidő Egyesület	települési identitást erősítő folyamatok elindítása, segítése közösségi részvételre alapuló szabadidős programok segítségével
	Vértes Erőmű SE Kajak Szakosztály	települési identitást erősítő folyamatok elindítása, segítése közösségi részvételre alapuló szabadidős programok segítségével
	Borbálai Nyugdíjas Klub	települési identitást erősítő folyamatok elindítása, segítése

		közösségi részvételre alapuló szabadidős programok segítségével
	Oroszlányi Bányászati Múzeum	települési identitást erősítő folyamatok elindítása, segítése közösségi részvételre alapuló szabadidős programok segítségével

V. Tervezett beavatkozások,

- Közösségi tevékenység feltárása
- Közösségi akciók
- Új programok projektszinten
- Infokommunikációs akadálymentesítés és a nyilvánosság biztosítása

VI. Újváros Cselekvési terve a 2019-2022 közötti időszakra

Az egész település tekintetében összesen 12 közösségi akció/tevékenység/esemény megrendezése és 6 új program/folyamat megindítása szükséges.
Ebből adódóan a negyedévenkénti 1 új közösségi akció/tevékenység/esemény, valamint félévenkénti 1 új program/folyamat megvalósítására nem kerül sor, mégis az Újvárosi településrész aktívan hozzájárul a város kulturális életéhez.

A program ideje alatt az Újvárosi városrész 3 akció, illetve 9 folyamat megvalósításában vesz részt.

Az Újvárosi településrészen tervezett beavatkozások:

2019			
Időszak	**Közösségi akciók/tevékenységek/események**	**Időszak**	**Programok/folyamatok**
III. negyedév	**Ideje: 2019. szeptember 9-13.** **"Erdei-iskola"**, Helyszín: Oroszlányi Bányászati Múzeum, Résztvevők várhatók létszáma: 80-100 fő, Tartalom: A Hunyadi Mátyás Általános Iskola 5. évfolyamos diákjai részére szervezett tapasztalati úton történő ismeretszerzés, Bevonásra kerülő csoportok: Oroszlányi Bányászati Múzeum, Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány, Borbálai Nyugdíjas Klub Konkrét hozzájárulás: önkéntes munka, helyiség biztosítása, kiállítási tárgyak biztosítása Felelős: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány Felhívás szerinti besorolás: Felhívás 3.1.1. pont, Helyi hagyományok feltárása és felelevenítése Költségek költségtípusként megadva: anyagköltség	**II. félév**	**Ideje: 2019. szeptember 16. – 2020. január 27.** **Médiaszakkör**, Helyszín: Hunyadi Mátyás Általános Iskola, Résztvevők várható száma: 15-20 fő, Tartalom: a média világával kapcsolatos ismeretek az új generáció számára együttműködve a helyi Médiacentrummal, műsorszerkesztés, videó-készítés, stb. Bevonásra kerülő csoportok: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány, Médiacentrum Konkrét hozzájárulás: önkéntes munka, helyiség biztosítása, Felelős: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány, Felhívás szerinti besorolás: Felhívás 3.1.1. pont, Művelődő közösségek, a helyi értékek fennmaradásáért a generációk közötti tudásátadáshoz. Költségek költségtípusként megadva: szolgáltatás, anyagköltség **Ideje 2019. november 11-15.** **"Eleink nyomában" - Helyi értékek megőrzése II. Rákóczi Ferenc és kora**, Helyszín: Hunyadi Mátyás Általános Iskola, Résztvevők várható száma: 600 fő, Tartalom: II. Rákóczi Ferenc emlékév, hatása a településre, kapcsolódó programok, Bevonásra kerülő csoportok: Szülők és Pedagógusok a
IV. negyedév	**Ideje 2019. december 3.** **Szent Borbála nap**, Helyszín: Borbálai Közösségi Ház, Résztvevők várható száma: 250 fő, Tartalom: A Borbálai Nyugdíjas Klub által szervezett kiállítás, bányászati relikviák gyűjtése, értékmentés, Bevonásra kerülő csoportok: Médiacentrum, Oroszlányi Bányászati Múzeum, Borbálai Nyugdíjas Klub, Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány Konkrét hozzájárulás: önkéntes munka, helyiség biztosítása, anyagköltség Felelős: Borbálai Nyugdíjas Klub, Janászik Marika Felhívás szerinti besorolás: Felhívás 3.1.1. pont, Közösségi rendezvény, helyi hagyományok feltárása és felelevenítése, közösségi eredmények bemutatása		

	Költségek költségtípusként megadva: anyagköltség		Gyermekekért Alapítvány Konkrét hozzájárulás: önkéntes munka, helyiség biztosítása, Felelős: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány, Mészárosné Fehérvári Mónika Felhívás szerinti besorolás: Felhívás 3.1.1. pont, ismeretterjesztő előadássorozatok, egyéb kulturális programok, generációk közötti tudásátadás Költségek költségtípusként megadva: anyagköltség, szolgáltatás
2020			
Időszak	**Közösségi akciók/tevékenységek/események**	**Időszak**	**Programok/folyamatok**
I. negyedév	nincs közösségi akció/tevékenység/esemény a településrészen	**I. félév**	**Ideje: 2019. szeptember 16. – 2020. január 27.** **Médiaszakkör**, Helyszín: Hunyadi Mátyás Általános Iskola, Résztvevők várható száma: 15-20 fő, Tartalom: a média világával kapcsolatos ismeretek az új generáció számára együttműködve a helyi Médiacentrummal, műsorszerkesztés, videó-készítés, stb. Bevonásra kerülő csoportok: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány, Médiacentrum Konkrét hozzájárulás: önkéntes munka, helyiség biztosítása, Felelős: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány, Felhívás szerinti besorolás: Felhívás 3.1.1. pont, Művelődő közösségek, a helyi értékek fennmaradásáért a generációk közötti tudásátadáshoz. Költségek költségtípusként megadva: szolgáltatás,
II. negyedév	nincs közösségi akció/tevékenység/esemény a településrészen		

			anyagköltség **2020. február 16. – május 25.** **Kerékpáros Klub**, Helyszín: Hunyadi Mátyás Általános Iskola, Résztvevők várható száma: 20-30 fő, Tartalom: "BringaAkadémia" képzésén részt vett oktatók a kerékpáros kultúra népszerűsítése, valamint a sportra való ösztönzés, nevelés a kerékpárhasználat által, Bevonásra kerülő csoportok: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány Konkrét hozzájárulás: önkéntes munka, helyiség biztosítása, Felelős: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány Felhívás szerinti besorolás: Felhívás 3.1.1. pont, Amatőr klub, tanulókör Költségek költségtípusként megadva: anyagköltség, szolgáltatás, bérköltség **Ideje 2020. április 20-24.** **Környezetvédelmi hét,** Helyszín: Hunyadi Mátyás Általános Iskola, Résztvevők várható száma: 650 fő, Tartalom: Környezetvédelem, fenntarthatóság, hogyan tehetünk érte? Bevonásra kerülő csoportok: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány, Konkrét hozzájárulás: önkéntes munka, helyiség biztosítása, Felelős: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért

			Alapítvány, Mészárosné Fehérvári Mónika Felhívás szerinti besorolás: Felhívás 3.1.1. pont Ismeretterjesztő előadássorozatok Költségek költségtípusként megadva: anyagköltség, szolgáltatás
III. negyedév	nincs közösségi akció/tevékenység/esemény a településrészen	**II. félév**	**2020. november 9-13.** **"Eleink nyomában" - Bányász hagyományaink,** Helyszín: Hunyadi Mátyás Általános Iskola, Résztvevők várható száma: 600 fő, Tartalom: a település életének meghatározója, a szénbányászat megismerése, kapcsolódó programok, Bevonásra kerülő csoportok: Médiacentrum, Oroszlányi Bányászati Múzeum, Borbálai Nyugdíjas Klub, Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány Konkrét hozzájárulás: önkéntes munka, helyiség biztosítása, kiállítási tárgyak biztosítása Felelős: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány Felhívás szerinti besorolás: Felhívás 3.1.1. pont, ismeretterjesztő előadássorozatok, egyéb kulturális programok, generációk közötti tudásátadás Költségek költségtípusként megadva: anyagköltség, szolgáltatás,
IV. negyedév	**Ideje 2020. december 3.** **Szent Borbála nap**, Helyszín: Borbálai Közösségi Ház, Résztvevők várható száma: 250 fő, Tartalom: A Borbálai Nyugdíjas Klub által szervezett kiállítás, bányászati relikviák gyűjtése, értékmentés, Bevonásra kerülő csoportok: Médiacentrum, Oroszlányi Bányászati Múzeum, Borbálai Nyugdíjas Klub, Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány Konkrét hozzájárulás: önkéntes munka, helyiség biztosítása, kiállítási tárgyak biztosítása Felelős: Borbálai Nyugdíjas Klub, Janászik Marika Felhívás szerinti besorolás: Felhívás 3.1.1. pont, Közösségi rendezvény, helyi hagyományok feltárása és felelevenítése, közösségi eredmények bemutatása Költségek költségtípusként megadva: anyagköltség		
2021			
Időszak	**Közösségi akciók/tevékenységek/események**	**Időszak**	**Programok/folyamatok**
I. negyedév	nincs közösségi akció/tevékenység/esemény a településrészen	**I. félév**	**Ideje 2021. április 19-23.** **Környezetvédelmi hét,** Helyszín: Hunyadi Mátyás Általános Iskola, Résztvevők várható száma: 650 fő, Tartalom: Környezetvédelem, fenntarthatóság,
II. negyedév	nincs közösségi akció/tevékenység/esemény a településrészen		

			hogyan tehetünk érte? Bevonásra kerülő csoportok: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány, Konkrét hozzájárulás: önkéntes munka, helyiség biztosítása, Felelős: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány, Mészárosné Fehérvári Mónika Felhívás szerinti besorolás: Felhívás 3.1.1. pont, Ismeretterjesztő előadássorozatok Költségek költségtípusként megadva: anyagköltség, szolgáltatás
III. negyedév	nincs közösségi akció/tevékenység/esemény a településrészen	**II. félév**	**2021. november 8-12.** **"Eleink nyomában" - Szlovák hagyományaink**, Helyszín: Hunyadi Mátyás Általános Iskola, Résztvevők várható száma: 600 fő, Tartalom: a település történetéhez szervesen kapcsolódó szlovákok és hagyományaik megismerése, Bevonásra kerülő csoportok: Médiacentrum, Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány, Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Konkrét hozzájárulás: önkéntes munka, helyiség biztosítása, kiállítási tárgyak biztosítása Felelős: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány Felhívás szerinti besorolás: Felhívás 3.1.1. pont, ismeretterjesztő előadássorozatok, egyéb kulturális programok, generációk közötti tudásátadás. Költségek költségtípusként megadva: anyagköltség, szolgáltatás,
IV. negyedév	**Ideje: 2021. december 2.** **Szent Borbála nap**, Helyszín: Borbálai Közösségi Ház, Résztvevők várható száma: 250 fő, Tartalom: A Borbálai Nyugdíjas Klub által szervezett kiállítás, bányászati relikviák gyűjtése, értékmentés, Bevonásra kerülő csoportok: Médiacentrum, Oroszlányi Bányászati Múzeum, Borbálai Nyugdíjas Klub, Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány Konkrét hozzájárulás: önkéntes munka, helyiség biztosítása, kiállítási tárgyak biztosítása Felelős: Borbálai Nyugdíjas Klub, Janászik Marika Felhívás szerinti besorolás: Felhívás 3.1.1. pont, Közösségi rendezvény, helyi hagyományok feltárása és feleleventése, közösségi eredmények bemutatása Költségek költségtípusként megadva: anyagköltség		
2022			
Időszak	**Közösségi akciók/tevékenységek/események**	**Időszak**	**Programok/folyamatok**
I. negyedév	nincs közösségi akció/tevékenység/esemény a településrészen	**I. félév**	**Ideje 2022. március 25-29.**

II. negyedév	nincs közösségi akció/tevékenység/esemény a településrészen		**Környezetvédelmi hét,** Helyszín: Hunyadi Mátyás Általános Iskola, Résztvevők várható száma: 650 fő, Tartalom: Környezetvédelem, fenntarthatóság, hogyan tehetünk érte? Bevonásra kerülő csoportok: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány, Konkrét hozzájárulás: önkéntes munka, helyiség biztosítása, Felelős: Szülők és Pedagógusok a Gyermekekért Alapítvány, Mészárosné Fehérvári Mónika Felhívás szerinti besorolás: Felhívás 3.1.1. pont, Ismeretterjesztő előadássorozatok Költségek költségtípusként megadva: anyagköltség, szolgáltatás
III. negyedév	nincs közösségi akció/tevékenység/esemény a településrészen	**II. félév**	nincs program/folyamat a településrészen
IV. negyedév			

VII. Újvárosi rendezvénynaptár a TOP-5.3.1.-16 program támogatásával

	Ideje:	Esemény (E) / Folyamat (F):
1.	2019. szeptember 9-13.	"Erdei-iskola" (E)
2.	2019. szeptember 16. – 2020. január 27.	Médiaszakkör (F)
3.	2019. november 11-15.	"Eleink nyomában" - Helyi értékek megőrzése II. Rákóczi Ferenc és kora (F)
4.	2019. december 3.	Szent Borbála nap (E)
5.	2020. április 20-24.	Környezetvédelmi hét (F)
6.	2020. február 16. – május 25.	Kerékpáros Klub (F)
7.	2020. november 9-13.	"Eleink nyomában" - Bányász hagyományaink (F)
8.	2020. december 3.	Szent Borbála nap (E)
9.	2021. április 19-23.	Környezetvédelmi hét (F)
10.	2021. november 8-12.	"Eleink nyomában" - Szlovák hagyományaink (F)
11.	2021. december 2.	Szent Borbála nap (E)
12.	2022. március 25-29.	Környezetvédelmi hét (F)